

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
Minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad. 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, április 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Madár-távlathól.

A főrendiház ülése.

De Wett halálhíre.

A zenedék fuziója meggyűsült.

A délafrikai háború és a nemzetközi értekezéslet.

A Gazdasági Bank telek-ügye.

Hírlapi polemikák és nyilatkozatokkal.

Halálosvégű pisztolypárbaj.

Kalandor katonaszökevény.

Tárca: Fekete kenyér. Irta: Anatole France.

Csarnok: Soror Angela. Irta: Erdélyi Nelly.

Madár-távlathól.

Arad, április 23.

A főrendiház ma kezdette meg a költségvetés tárgyalását. A vitában részt vett főurak minden szavából a hazafiság, humanizmus és a közjóért hevülő érület ragyogott elő és mégis ama beszédek vegyes érzelmeket, sőt mély lehangoltságot keltenek, ha csak kevéssé szigorubb mérlegelés alá vesszük az elmondottakat. Az a meggyőződés kezd az ember lelkét körülhálózni, hogy törvényhozóink közül éppen azok, kik szívük sugallatánál fogva akarnak, társadalmi állásuknál fogva pedig tudnának a közjóért valamit fenni, hogy éppen azok tájékozatlanságuknál, vagy velők született avagy beléjük nevelt előítéleteiknél fogva teljes félreismerésében vannak mindazon bajoknak, a melyeken oly jó szível, oly készségesen óhajtanának segíteni

s a melyeknek gyógykezelését és orvosszereit oly őszinte résztvevéssel javallják.

Az állítás igazolásául elég lesz, ha mindjárt csak az első szónok beszédét elemezzük egy kissé behatóbban. Széchenyi Imre gróf volt a mai vitában az első felszólaló. A hazai iparról szólván hangsúlyozta, hogy azt kellene pártolni. Helyes. O ugyan csak a kézelők, gallérok és nyakendők idegen provenienciáját kifogásolta erősebben és ezen nincs is mit megütközni, mert bizonyára tudomása van a nemes grófnak róla, hogy rangbeli barátai egyik-másika e cikkekéből egymaga több értékűt fogyaszt, mint a mennyit talán közönséges ember teljes ruházódására egész életén át elkölt. De hát utaljuk bár a legendák országába azon mesés értékű és méretű nyakravaló kollektívákat, melyek gyűjtését egyik-másik gavallér főurunkra ráfogták, legyen bár idejét multa anarchizmus azon állítás, hogy uraink egyik-másika nemcsak hogy Páris vagy Bécsből hozatja a fehérneműt, de még ott is mosatja — ha mind ezen állítások már csak mesék, még akkor is kétségtelen dolog, hogy Széchenyi Imre gróf nem a kellő, az alkalmas helyen emelte föl szavát. Mert ha a nemes grófnak az a meggyőződése, hogy a magyar ipart társadalmi uton, a hazai fogyasztók pártolása által lehet fölvirágoztatni, akkor neki nem a parlamentben, hanem a mágnás kaszinóban kellett volna felszólalnia. Ha ugyanis főuraink, a mi leggazdagabb és

legerősebb fogyasztóink szükségleteiket a hazai termelésből fedeznék, akkor már csak az ő pénzük révén is megélne a magyar ipar, de bizonyos, hogy az egész magyar társadalom utánozná a példájukat és akkor nem kellene az iparpártolás érdekében többé felszólalni a főrendiházi üléseken.

Egy másik szintén igen ésszerű ötletet hangoztatott Széchenyi Imre gróf a mai beszéde alkalmával azon tanácsában, hogy a fiatalság lépjen inkább az ipari, semmint a tudományos — helyesebben — a tanulmányi és diplomás pályákra. Tökéletesen igaza van a grófnak ebben is. Általános tapasztalat, hogy nemcsak a mágnás és a dzsentri, sőt nemcsak a diplomás proletárság, hanem még az iparos és kereskedő is inkább taníttatja a fiát és papot, orvost, ügyvédet, tisztviselőt, szóval urat akar belőlük nevelni. Pedig nagy baj az, ha az ipar és kereskedelem köréből az ott szerzett jómód és tőke félreáll és e fontos közgazdasági ágakban az intellektuális színvonal is folyton süllyedőben van; de hát ezen az irányzaton, ezen a veszedelmes áramlaton megint nem parlamenti beszédekkel és jó tanácsokkal lehet segíteni, hanem inkább azon kellene lenni, hogy a jelenség okát ismerjük fel és annak eltávolításával segítsünk a bajon. A kereskedő és iparos maga is azért igyekszik fiából más valamit, semmint kereskedőt és iparost nevelni, mert maga tudja legjobban, hogy a saját mes-

TÁRCA.

Fekete kenyér.

Anatole France beszélye.

(Francziából.)

1507. körül élt Firenzében egy Nicolo Nerli nevű bankár. Ha az óra háromat ütött, már a boltjában volt s mikor az óra kilenczet ütött, még mindig ott ült és egész nap számokat írt tábláskáira. Pénzt adott kölcsön a császárnak és a pápának s hogy az ördöggel nem kötött üzletet, ennek csak az volt az oka, hogy félt attól, a kit gonoszoknak neveznek s a ki tele van fufanggal.

Igen nagy vagyont harácsoltt össze és igen sok embert fosztott ki és ezért nagyon tisztelték őt Firenze városában. Nagy palotában lakott, a melybe az a fény, a melyet az Isten teremtett, csak keskeny ablakokon hatolt be és ez okos dolog is volt, mert a gazdag háza olyan, mint egy citadella és azok, kiknek vagyonuk van, bölcsen cselekszenek, ha erőszakkal is védelmezik azt, a mit csalással szereztek.

Nicolo Nerli palotája tehát el volt látva vasrácsokkal és pántokkal. A ház belső falaira szép képek voltak festve, melyek a patriárkákat, profétákat és Izrael királyait ábrázolják, meg az erényt női alakban. A szobákban levő szőnyegekben Nagy Sándor és Tristan története volt látható, úgy, a mint a regényekben meg

van írva. A városban Nicolo Nerli jámbor alapítványokkal fitogtatta a gazdaságát.

A város falain kívül kórházat építtetett, melynek a falain kőbe voltak vésvé és ki voltak festve az alapító életének a dicső eseményei. A Santa Maria Novella dómjának befejezésére áldozott pénzért az arcképét kifüggesztették a templom kórusában. Ezen a képen úgy volt ábrázolva, a mint kezeit összetéve és letérdepelve a Szent Szűzhöz imádkozik. Meg lehetett ismerni vörös gyapot sapkájáról, prémes köpenyéről, zsiros, sárga arczáról s élénk szemecskéiről. Az oltár másik oldalán Nicolo Nerli tiszt felesége volt lefestve; alázatosan imádkozott s alig képzelhette volna valaki, hogy ez az ájtatos nő valaha boldogíthatott is egy férfit.

Nicolo Nerli a köztársaság legelső férfiai közé tartozott; soha sem beszélt a törvények ellen s nem törődött sem a szegényekkel, sem azokkal, a kiket a hatalmasok penzbírságra vagy száműzésre ítéltek. A város atyáinak véleménye szerint semmi se kisebbítette azt a tiszteletet, melyet a gazdagságával szerzett.

Mikor egy téli estén a szokottnál később tért haza, palotájának a kapuja előtt egy csapat félig meztelen koldus vette körül, a kik kezeit nyújtották feléje.

Goromba szavakkal el akarta őket riasztani. De az éhség oly erőszakossá és szemtelenekké tette őket, mint a farkasok. Körülfogták s kérő, de nyers hangon kenyeret követeltek tőle. Már lehajolt, hogy követ vegyen föl s közéjük dobja, mikor látta, hogy jön egyik szolgálja, fején

egy kosár fekete kenyérral, mely az istállóban, konyhában és kertben foglalatostkodó cselédeknek volt szánva.

Odaintette a szolgát s két kezével a kosárba markolva, a kenyeret a szegények közé szórta. Azután bement a házába és elaludt. Almában megütötte a guta s oly gyorsan halt meg, hogy azt hitte, még az ágyában van, mikor már bepillantott az „örök világosság” házába. Legelőször szent Mihályt látta meg, a ki ragyogott a testéből kiáradó fényben. Az arkangyal azzal foglalatostkodott, hogy mérlegének a serpenyőit töltögette.

Mikor látta Nicolo Nerli, hogy a lebillenő serpenyőben azok az ékszerek vannak, melyeket az özvegyektől zálogként elharácsoltt s az a sok tallér, a melyet jogtalanul szerzett, továbbá azok a fényes aranyak, a melyekhez család és uzsora utján jutott, észrevette, hogy az ő véget ért életét mérlegelte szent Mihály. Nicolo Nerli nyugtalankodni kezdett.

— Szent Mihály arkangyal, — szólott a bankár — ha az egyik serpenyőbe azt a vagyont teszed, a melyet életemben szereztem, úgy kérlek, tedd a másik serpenyőbe azokat a kegyes alapítványokat, a melyekkel jámborságomat oly fényesen bebizonyítottam. Ne feledkezzél meg se a Santa Maria Novella dómjáról, melynek harmadrészét én építtettem, se a város falain kívül lévő kórházról, a melyet egészen a saját vagyonomból építtettem.

— Ne aggódjál, — válaszolt az arkangyal, nem fedkezem meg semmiről.

terségében, üzletében többé meg nem él, ott reá jövő nem vár. Itt van a tanulmányi pályákhoz való tódulásnak az oka és ez nem fog addig alábbhagyni, míg a diplomás proletáriátus felszaporodása a *dijnoki toll* után sem nyújt többé megélhetést úgy, hogy a *szükség* fogja — mint régenté volt — a rőföt, furót és gyalut ismét a pályatoró fiatalság kezébe nyomni. Ez nagy társadalmi veszedelem és felfordulás révén fog csak beállani és ha ezt elakarjuk kerülni, akkor ne azt tanácsol-gassuk a fiaik jövőjeért aggódó apáknak, hogy adják a gyermekeiket olyan pályára a melyen az ő legjobb tudomásuk szerint semmi kilátásuk nincsen a megélhetésre, hanem — mint törvényhozók — legyünk azon, hogy a teljes megsemmisülés előtt álló iparunk és kereskedelmünk megmen-tésére tétessék már végre valamelyes intézkedés törvényhozási és kormányzati uton.

Nagyon csalódik Széchenyi Imre gróf, ha azt hiszi, hogy a polgári osztály gyermekei munkakerülésből vagy urizálási viszketegből tódulnak a tanulmányi pályára, nem, inkább a megélhetés sötét gondjai vezetik őket elhatározásukban és nem azt a pályát keresik, a melyen kevesebb a dolog, hanem a melyen *biztosabb* a kenyér. A „*csibukszár*“ melylyel a gróf ur állítása szerint a magyar ember a világra születik, ma már csak legenda s legfeljebb a főuri pipázókban található, ott is inkább dekoratív, semmint uzualis kel-lék gyanánt. Megrövidültek a napok ahhoz, hogy a csibukszíváshoz is ideje jusson a magyar középosztálybeli embernek.

Abból a magas szempontból, a mely-ből a főrendiház mai ülésének itt méltatott első szónoka a közügyeket tekinti, helyesen ismerte föl azon veszedelmet, mely nemzeti létünket egyebekben az által fenyegeti, hogy tőzsgyökeres magyar né-pünk a gólya maradat már csak a ház-fedelén türi, de nem engedi őket a tűz-hely körül megpihenniök, legfeljebb egy pár-szor az életben, a hogy a kalkuláns — *francziák* csinálják. Ez is baj; tökéle-tesen igaz van a gróf urnak, csak hogy itt se fogunk se erkölcsi prédikációkkal,

S fényességtől ragyogó kezeivel a könnyebb serpenyőbe tette a Santa Maria Novella dómját s a kórházat is cifra, festett falaival, de a serpenyő csak nem billent le.

A bankár nagyon nyugtalankodott.

— Szent Mihály arkangyal, — kezdte újból a bankár — kérlek, kutass csak tovább. Tedd a serpenyőbe a San Giovanni szenteltvíztartóját a Sant Andrea szöszékét, melyen Krisztus urunk keresztelése ki van faragva életnagyságban.

Az arkangyal a szöszékét és a szenteltvíz-tartót a dómhoz és kórházhoz tette, de ez se billentette le a mérleget. Nicolò Nerli érezte, hogy hideg veríték borítja el homlokát.

— Ó szent arkangyal, — szólt a bankár — bizonyos vagy benne, hogy nem hamis ez a mérleg?

Szent Mihály mosolyogva válaszolta, hogy ez a mérleg a párisi zálogosok és veneziai pénz-váltók mérlegének mintájára készült ugyan, de azért mégis kitűnő és igazságos mérleg.

— Hogyan, — sóhajtott Nicolò Nerli s na-gyon elsápadt — ez a dóm, ez a szöszék, ez a szenteltvíztartó s ez a kórház összeszál-lyal nem nehezebb, mint egy számszál vagy tollpihe?

— Látod, Nicolò Nerli, — szólt az arkan-gyal — gonosztetteidnek a sulya jócselekedeteidnek a sulyát jóval felülmúlja.

— Így hát a pokolba jutok — gondolta a firenzei s a fogai vaczogtak a félelemtől.

— Csak türelem, Nicolò, — szólt a menyei

se közigazgatási intézkedésekkel segíthetni. Ellenben igen fontos és hasznos dolog lett volna az ügy érdekében, ha a fölszólalt törvényhozó nem az *erkölcstelenség terjedését* adta volna okául a szomorú jelenségnek, hanem azon kedvezőtlen politikai és köz-gazdasági körülményekre mutatott volna rá, a melyek a nemzetirtó mótelynek terjedését okozzák. Vagy talán nem látta meg őket onnan felülről?

Akkor, a mikor még szó sem lehetett arról, hogy a magyar nép háztartásának körében a keresztelők számát szabályoz-zák, akkor szabadon követhette a magyar legény *fiatal* szívének hevületét s vihette oltárhoz választottját s az istenáldás nem is maradt el. Ma ezt nem teheti, sőt el-lenkezőleg, talán olvasta a gróf ur is azt a belügyminiszeri rendeletet, mely a sze-relem hatalma elleni küzdelmében megfe-nyegezi a *szülőket* azzal, hogy ha legény gyermekeiket nem akadályozzák meg szí-vük választottjával élniök, akkor lecsapat-nak szülői révén birt gyámhatalmukról és ez másokra fog bízni. A mostani világ-ban előbb a *katona-kötelezettségének* kell, hogy a fiatal ember eleget tegyen és mire haza került, sokat felejtett, viszont *sokat tanult* és több megfontolással, semmint férfiúi erénnyel nézi a gólyák vándorut-ját. Itt van az egyik baj és ennek a baj-nak a neve nem a nép erkölcsének sü-lyedése, hanem a — *militarizmus emel-kedése*.

De van annak a Széchenyi Imre gróf által észlelt és felhozott bajnak egy má-sik oka is, az t. i. hogy nagyon megrom-lottak a parasztság megélhetési viszonyai. A régi jó világban a földmives gazdag-ságának egy része gyermekeinek számá-ban volt; annyi ingyen cselédje, napszá-mosa volt, a hány gyermeke. Ma megne-hezedett az idő a föld népe fölött is. Nemcsak a pap, tanító, jegyző, ügyvéd, orvos, szatócs, korcsmáros él utána, nem csak a verejtékkel tört barázdától kell sulyos adókat fizetnie, hanem ügyes-bajos életének, kenyér után való járásának min-den nyomában az illetékek és adózások legkülönbélebb nemeit kell viselnie. Aztán a föld is fogy a talpa alatt; az élhetet-

mérleg kezelője — csak türelem, még nem ké-szültünk el a munkával. Ezt még a mérlegre tesszük.

És Szent-Mihály a jócselekedetek serpenyő-jébe tette azokat a fekete kenyereket, melyeket az előtte való este a szegények közé dobott. A serpenyő hirtelen lebillent, a másik meg föl-emelkedett, úgy, hogy a két serpenyő egyenlő magasságban volt. A mérleg egyik karja sem emelkedett föl s a nyelve nem billent se jobbra, se balra.

A bankár alig hitt a szemeknek. Az arkan-gyal így szólt:

— Látod, Nicolò Nerli, nem való vagy se a pokolba, se a menyországba. Menj vissza Fi-renzebe és szaporítsd azoknak a kenyereknek a számát, a melyeket anélkül, hogy valaki látta volna, saját kezeiddel szétosztottál s akkor meg vagy mentve. Mert nemcsak a vétkeid megbáno bűnös előtt nyílik meg az örök boldogság ka-puja. Az isten irgalma határtalan és kiterjed-het még egy gazdag emberre is. Légy te az a gazdag ember! Növekd a kenyerek számát, mert láttam, hogy mekkora sulyok van az én mérlegem. És most menj békével.

Nicolò Nerli fölébredt az ágyában. Elhatá-rozta, hogy követni fogja az arkangyal taná-csát s szaporítja a szegények kenyereit, hogy bejuthasson a menyeknek országába.

Es az alatt a három év alatt, a míg még e földön élt, jószívű volt a szegények iránt és sok alamizsnát osztott szét közöttük.

lenebb elveszti telkét, a rátermett pe-nem vehet ujat, mert a hazai föld na-része — *meg van kötve*.

Egy szóval: *rosszul megy a parasz-tis a dolga*, ez az ő bűne, ez az ő erkök-telensége, ezért nem szaporodik.

Meg kell a bajt igazi névén jelölni: ha valaki a nagyton is magas távlat-tal nem látná: *méltóztasson egy kicsit közele-*

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 2

A husvétii szünetet a főrendiház szakította meg mai ülésével. Valami rendkívüli érdekést nem igen nyilvánítottak a főrendiház ülés iránt, mert *meglehetősen kevesen* jöttek el. Csupán a kormány tagjai voltak ott s Széchenyi kivételével teljes számban.

Wlassics Gyula kultuszminisztert, a ki jó egészségben jött el, minden *felől szívélyes* üdvözölték. Élénk *felkúszást* keltett egy ked-jelenet, a mely Jókai Mór és herceg Lobkowitz Rudolf a két ifjú férj között játszódtott le. mikor észrevették egymást, Jókai azonnal Lovkowitz felé sietett a ki elébe jött és meleg és vidáman megrázták egymás kezét. Gzú Pál is gyöngéden pillantott reájuk.

Wekerle Sándor vidáman beszélgetett a miniszterekkel és akkor lett általános a csend mikor a sok bejelentés után a költségvetés tárgyalásához fogtak. Császká érsek szólalt legelsőbb, majd Wlassics röviden. Nagy érdeklődést keltett gróf Széchenyi Imre egy beszédében, a melynek különösen a népesedéscsökkenéséről és annak lehető megállítására tett kijelentései általánosan *felkeltettek*, kivéve a hölgykarzatot, a hol *irulva-irulva* hallgatott a szaporodás emeléséről. *Szent-Solymossy* Öc és gróf Zselénzky Robert *beszéltek* aztán.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnöki bejelentések.

Elnök: Vay Béla báró.

A kormány részéről jelen vannak: Szent-Kálmán miniszterelnök, Lukács László, br. Jár váry Géza, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Plósz Sándor.

Az elnök meleg szavakkal parentálja Barcsay József és Luczenbacher Pál elhúzó főrendiházi tagokat miniszterek.

Ezután a kvótabizottságba kijelölték Szumcsányi Pál püspököt, Lukács Antalt, br. Harkányi Frigyes, Pallavicini Ede örgrófot, Dessewffy Aurél grófot. A horvát regnikotbizottságba Wekerle Sándort jelölték ki.

A költségvetési vita.

Különböző bejelentések után következett az 1900. évi költségvetés tárgyalása.

Császká György kalocsai érsek *beszélte* a költségvetés kátholikus jellegét vitatva s kimondását kéri.

Wlassics Gyula kultuszminiszter utalt törvényre, és ennek alapján tiltakozik Császká felfogása ellen.

Gróf Széchenyi Imre: Egyik legfőbb öh-fellendíteni a hazai ipart, a melynek támogatására irányuló mozgalmat nagy figyelemmel kíséri.

Igen sok itt a teendő. A ruházat legkisebb kellékeit is a külföldön készítik, *ennél* ott is szerzik be. Így a *kézelőket*, galléro-nyakkendőket. A hazai tőké teljesen *hiány* a hazai iparból, *ennél* fogva az ipari részvételtársaságok idegen tőkével létesülnek. Nagy az, hogy a jogmódu ifjak majdnem kivétel nélkül a tudomány pályára lépnek, a hol *mindenütt* nehéz kereset vár reájuk, *de* a pályák elvannak árasztva. Az ipari pályákra kellene lépniök, a hol reájuk nagy jövő várhatna, de ha a jobbmóduak már nem lépnek rá, úgy a szegényeknek kellene módot adni, hogy ipari pályákon kiművelhessék magukat. Napoleon császár joggal mondhatta, hogy a francia den francia a marsallbottal születik a világ

ni csak azt mondhatjuk, hogy minden magyar csibukszárral jön a világra.

Középosztályunk minden ifja a hét szilfafára esküszik. Ismeretes az az adoma, a mely arról szól, miként tanulmányozták egyes nemzetek fiai a két pupu tevét. A német a könyvtárolkat bujta és vaskos kötetet irt, a francia az állatkeribe ment s egy óráig nézte a tevét, az angol Afrikába utazott s önállóan tanulmányozta az állatot. Az angol praktikus. Nekünk is ilyen praktikusoknak kell lennünk. Az angol gyermeknevelés maga a legpraktikusabb: üzleti szellemben nevelik őket.

Hosszasabban beszél Beksics könyvéről, a melynek tendenciáit és eszméit részben helyesli. Ezután Magyarország számbeli csökkenésének okait fejtegeti. Mint Somogy megye volt közgazdasági előadója tanulmányozta ezt a kérdést és szomorú tapasztalatokra tett szert. Már nálunk is erősen divik a két gyermek rendszer, mint Franciaországban. Ennek megátlására az államnak mindent el kellene követni. Ha a papirlapokat egyenként teszem le szabad helyen, a legkisebb szellő is elfújja. Ilyen könnyen elfújható papirlapokból áll a francia társadalom. De ha e papirlapokat összeragasztjuk, sok-sok papirlapot egymáshoz, akkor azt a legnagyobb szél sem fújja szét, legfeljebb elmozdítja azt a papirtömeget. Ez a papirtömeg az angol társadalom. Szólo tömör, egységes, magyar nemzeti társadalmat akar. A költségvetést elfogadja. (Elénk helyeslés.)

Solymossy Odön báró: A népnevelésről és közoktatásügyről beszél. Kifogásolja, hogy az iskolákat drágán és nagy luxussal építik. Többet és olcsóbban kellene építeni. A vallásos nevelésre nagyobb gondot kellene fordítani úgy az állami, mint a felekezeti iskolákban. A kormány e tekintetben karöltve haladjon az egyházi főhatóságokkal. Örömmel konstatálja, hogy mezőgazdasági téren nagy haladás észlelhető. Kár, hogy a kereskedelmi pálya ellen még ma is bizonyos antipathia észlelhető. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Zselénszky Róbert gróf: A malomiparról beszélve, vitatja a magyar buza nagy siker tartalmát. Arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a malmok kívánságait ne teljesítse az országforgalom újabb behozatalára nézve. A borhamisítás elleni intézkedéseket szigorítani kívánja.

(Ekkor lép a terembe *Széchenyi* Gyula gróf, az új miniszter, akit szívélyesen üdvözlönek.)

Zselénszky Róbert gróf ezután a tőzsde reformját sürgeti.

A budget megszavazása.

Majláth József gróf a bevándorlásról s a telepítésekről beszélt, ezután a vitát bezárták.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az iparfejlesztés érdekében tett intézkedéseket sorolta fel. Az örlési forgalom megszüntetését károsnak tartja, de a tapasztalatok bevarását kéri.

Lukács László pénzügyminiszter a szesz-
iparról adott felvilágosítást.

Darányi Ignác földművelési miniszter a be- és kivándorlásról, valamint a telepítésről ismételte azokat, miket a képviselőházban mondott.

A költségvetést erre általánosságban elfogadták.

Korányi Frigyes a részletes tárgyalásnál közegészségügyi kérdésekről beszélt hosszasan.

Szell Kálmán miniszterelnök megnyugtató válasza után a budgetet elfogadták részleteiben is. Ülés vége délután 4 órakor.

TÁVIRATOK.

Szögyény a királynál.

Bécs, április 23. (Saját tud. távirata.)
A király tegnap délután magánkihallgatáson fogadta *Szögyény-Marich* László berlini nagykövetet.

Schenk tanár nyugdíjazása.

Bécs, április 23. (Saj. tud. távirata.)
A közoktatásügyi miniszter elfogadta *Schenk* tanárnak, az embriológiai intézet igazgatójának május 1-étől való nyugdíjazás iránti kérvényét.

A szultán vendége.

Konstantinápoly, április 23. (Saj. tud. táv.)
Calice báró osztrák-magyar nagykövet tegnap este családjával hivatalos volt a Jildiz-palotába teára és azután jelen volt a Jildizben rendezett színelőadáson is.

De Wett halálhíre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

Ha igaz, a mit a délafrikai harcztérről *Laurenzo Marques-en* át jelentenek, ismét mérhetlen sorscsapás nehezült a dicsőségesen küzdő kised bur népre. Azt jelenti ez a gyászos sürgöny, hogy *De Wett* tábornok, a legagilisebb, legnépszerűbb bur parancsnokok egyike, a Wepener felmentésére siető angol csapatokkal való küzdelemben elesett.

Eddig nincs megerősítve a halálhír, az egész világ óhajtja, hogy ne is legyen. *De Wett* rendkívül sikerekkel dicsekedhetik a harcztéren. Az angolokat sokszor megszorogatta, ő verte meg őket utóbb a sarnas-posti vízműveknél, majd a *Koorn Spruit*-nál, az ő nevéhez fűződik a *reddersburgi* nagy győzelem dicsősége is. Ha csakugyan elesett, — mérhetlen csapás volna ez a szabadságáért küzdő bur nemzetre.

A harcztérről — eltekintve ettől a hi-
hetetlen távirattól — nincs különösebb hír, pedig a devetsdorpi csatának az eredményét nagy izgatottsággal várják. Ha *Rundle* tábornoknak, a ki két hadosztállyal rendelkezik, sikerül itt a burokat megverni, könnyen hatalmába keritheti a ladybrandi utat s ez esetben elvághatja az *Oránzs* déli részében levő burok északi összeköttetését.

A Weppenert ostromló burok jelentékeny segítséget küldöttek *Devetsdorp* mellett álló csapataiknak, akik valószínűleg érzékeny csapást fognak itt mérni az angolokra.

Érdekes, hogy *Warren* tábornok ott hagyta a natáli dicsstelen csatateret. Ugy látszik, a spionkopi „áldozat“ restel visszamenni Londonba s egyelőre *Orenzsba* utazik, a hol előkelő polgári hivatalt vesz át.

Lapzártakor azt a telefon-értesítést kaptuk, hogy *De Wett halálhíre*ből semmi sem igaz, azt célzatosan terjesztették az angolok, kiket *De Wett* ma is jól elvert.

Mai távirataink a következők:

London, április 23.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Ladysmith*-ből tegnapi kelettel: *Elandslaagte* közelében ma egész nap csatározás folyt. A burok korán reggel előnyomultak az *Elandslaagte*-től nem egészen három mértföldnyire emelkedő domb-lánc felé, a melyet az angolok gyalogsága már előbb megszállott. Mikor a burok az angolokat meglátták, bombázni kezdték a dombokat, de nem sikerült az angolokban kárt tenniök. Mikor azonban az angolok helyőrségi és hajóágyui megszólaltak, a burok elhagyták előretolt hadállásaikat. A veszteségekről még semmit sem tudnak.

Pretória, április 23.

De Wett tábornok jelenti ma délután *Wepener*-ből, hogy az angolokat még most is bekerítve tartja és tizenegy embert elfogott, köztük egy főbb tüzérszert, továbbá, hogy az *Aliwalnorth*-ból előnyomuló angol fölmentő csapatok elpusztítják a környéken lévő farmokat.

London, április 23.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik *Maszeru*-ból tegnapi kelettel: Négy bur ágyu erősen bombázta a *wepeneri* helyőrséget. Ma reggel *Dewetsdorp* felől ágyudörgés hallatszott. Belsőültek jelentik, hogy *Brabant* tábornokot ma a *Bushmanskopon*, *Wepener*-től 20 mértföldnyire elnyomulni látták. A bur csapatok három részre vannak osztva, amelyek közül kettő készen áll a fölmentő csapatok visszaverésére, a harmadik pedig *Wepener*-t zárja körül. A bázutók kíváncsian, de nyugodtan nézik az eseményeket.

Maszeru, április 23.

Brabant tábornok tegnap este *Bushmanskop*-ba érkezett és ma délelőtt harcba keveredett a burokkal. Ennek a táviratnak a föladásakor már több órája tart az ágyuzás. *Dalgely* ezredes jelentése szerint *Wepener*-ben jól állnak a dolgok. A burok 300-nál több gránátot vetettek a városba, anélkül azonban, hogy nagy kárt okoztak volna.

London, márczius 23.

A *Times*-nak jelentik *Lourenco-Marquezból* tegnapi kelettel: Illetékes helyről jelentik, hogy a köztársaságok a gyarmati lázadókkal egyetemben 105,000 embert állítottak harcba. Most még körülbelül 80,000 emberük van, akik közül 50,000 *Oranjában*, 10,000 a *Biggars-hegység* mellett és 15 ezer *Fourteenstream* és *Klorksdorp* kerületekben van.

London, április 23.

A reggeli lapok jelentik *Durbanból* 21-iki kelettel: *Warren* tábornok ma törzskarának két tisztjével ideérkezett és innen *East-London*-ba megy. Hír szerint *Oranjéba* utazik, ahol előkelő polgári hivatalt vesz át. Valószínűleg kormányzóvá nevezik ki.

Hága, április 23.

Leyds és *Fischer* elutaztak *Hagából*. Azt hiszik, hogy *Párisba* vagy *Brüsszelbe* utaztak.

London, április 23.

Lorenzo Marquez-ből jelentik, hogy *De Wett bur* tábornok a küzdelemben elesett.

(Egy későbbi táviratunk ezt a hírt határozottan megczáfolja.)

London, április 23.

Nyolczszáz portugál katona szombaton *Laurenzo Marquez*-ban kikötött, hogy a transzváli határon lévő portugál öröket megerősítse, mivel a buroknak az angol csapatok átvonulása elleni tiltakozása alkalmával határsértésektől tartanak.

London, április 23.

A burok *De Wetsdorp*-nál megtámadták *De Wett* parancsnoksága alatt a *Wepener* felmentésére érkező angol csapatot, mely háromezer főből állott, *Gatacre* parancsnoksága alatt. Heves harc fejlett ki, mely a burok teljes győzelmével végződött. Az angol sereg délután 4 órakor futva menekült vissza. Hogy a veszteség mennyi, arról még nem érkezett jelentés.

A zenedék fuziója meghiusult.

— Városi zenede tervei. —

Arad, április 23.

Hogy az aradi zenekedvelők egyesületének zenedéje a *Schreyer*-féle zenekonzervatóriummal egyesítették: forró óhajtása volt az egyesület egynéhány tagjának. Ez az óhajtás azonban nem sikerült, mert az egyesület vasárnap tartott közgyűlésén nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy a zenedének városi intézménnyé való fejlesztése iránt a szükséges lépéseket megteszi s minden fuzionális törekvést mellőz. Egyéb-

ként az egyesülésre vonatkozó javaslatot annak megtevője vissza is vonta.

E közgyűlésen választották meg a zenedvelők egyesületének új elnökét Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester személyében, ki megígérte, hogy a legnagyobb odaadással fog munkálkodni a zenede jövő fentartásáért s ennek fokozatos fejlesztéséért.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be:

Simay István alelnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, kitűzte a napirend első tárgyát: a megüresedett elnöki állás betöltését. Jelentette, hogy a választmány bizottságát küldött ki, hogy az tájékozza magát a tagok hangulata felől, miért is felhívta e bizottságot jelentésének megtételére.

Az albizottság nevében dr. Mandl Vilmos adta elő erre, hogy a tagok értekezlete Salacz Gyula polgármestert, az egyesület tagját ajánlotta megválasztani, akinek erélyessége és a zenede iránti meleg érdeklődése arra a reményre jogosít, hogy működése hasznos és üdvös lesz az egyesületre.

A közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta az előterjesztést és az egyesület elnökévé Salacz Gyula polgármestert egyhangulag megválasztotta.

Az új elnökért dr. Mandl Vilmos vezetélessé alatt Vajda Lajos, dr. Priegl István és Edvi-Illes László tagokból álló küldöttség ment s ennek kíséretében csakhamar megjelent a polgármester a teremben. A tagok hosszasan éljenztek, valamennyien felállottak, mire Simay alelnök üdvözölte őt új tisztében, melybe a tagok egyhangu bizalma helyezte.

Salacz Gyula válaszában kijelenti, hogy nem tér ki a megtiszteltetés elől, elfogadja és köszöni a beléje helyezett bizalmat és annak meg is akar felelni. Hogy meg tud-e majd felelni, azt a jövő fogja megmutatni. Szólo nem zeneértő, de van érzéke a zene iránt és szereti a zenét. Ez az érzék, ez a hajlam elfog vele követtetni mindent, hogy a reá váró szép feladatnak megfelelhessen. Programot ha mond is, azt mindössze két tételben foglalja össze: *elkövetni mindent, hogy az intézet a maga eredetiségében fenntartassék és oda törekedni, hogy a zenede fejlesztessék úgy, mint a hogy azt a kor követelményei megkívánják.* Ehhez kéri a tagok támogatását. (Hosszas éljenzés.)

Most aztán Salacz Gyula vette át a gyűlés vezetését és felváltotta a napirend következő tárgyát: az Edvi-Illes László és társai által benyújtott és lapunkban már ismertetett azon indítványt, mely azt czélozza, hogy a zenedének városi kezelésbe vétele iránt az egyesület a városal érintkezésbe lépjen és addig a fuzionális javaslatokat félre tegye. Felolvastatta a választmányának erre vonatkozó javaslata, mely az indítványt elfogadásra ajánlja s dr. Mandl Vilmos kisebbségi véleménye, melyben fenntartotta azt a jogát, hogy a közgyűlésnek a fuzió iránt párhuzamosan folytatandó tárgyalásokat ajánlja.

Miután az indítvány benyújtói nem kívánták indítványukat szíval is indokolni, dr. Mandl Vilmos állott fel és kijelentette, hogy a város által való átvétel, ha az csakugyan lehetségessé tétetnék, nem ellenezné és miután nem kíván az ügynek útjába akadályt gördíteni, fenntartott indítványát visszavonja, csak azt kéri, hogy a javasolt tárgyalás hosszú időre el ne odáztassék, mert a zenedénél a reform égetően szükséges.

Salacz Gyula felveti a kérdést, hogy az indítványt eredeti alakjában fogadja-e el a közgyűlés, vagy pedig vajlagosan, hogy t. i. nem ragaszkodik feltétlenül a városi kezelésbe való átvételhez s czélra vezetőnek tartja a város hatékonyabb támogatásának és felügyeletének kieszközölését is, mert szóló azt szeretné, hogy az intézetet, melyet a polgárság teremtett, a jövőben is a polgárság vezesse és igazgassa.

Edvi-Illes László kifejtette, hogy a részletkérdés a megindító tárgyalások során domborodnak majd ki, az indítvány czélja csupán az, hogy a zenede a városal szorosabb kapcsolatba hozassék, ezáltal annak eredeti jellege megóvassék és létfenntartása a reformokhoz szükséges eszközök biztosítása által megszilárdíttassék.

Még dr. Mandl Vilmos jelentette ki ráviden, hogy azok is csak az intézet javát akar-

ták és a zenede eredeti jellegét kívánták fenntartani, akik a másik indítvány mellett voltak, — azután a közgyűlés egyhangulag elfogadta az Edvi-Illes-féle indítványt és a választmány utasított, hogy Aradváros hatóságával a zenede jövő fentartásának eszközei és módzatai tekintetében tárgyalásba bocsájtkozzék s ennek eredményéről még a jövő tanév megkezdése előtt a közgyűlésnek jelentést tegyen.

Miután a közgyűlésnek más tárgya nem volt, elnök a gyűlést berekesztette. Jelen voltak a gyűlésen:

Avarfy Ferencz, Budits Mátyás, Bund Henrik, Dáni János, Dániel Kálmán, Gebhart István, Geisz Sándor, Grein Nándor, Haslinger Ferencz, Holtzer József, Edvi-Illes László, Joó Béla, Kell Manó, Kilenyi János, Kopp János, Kótsis Lajos, Kovács Vincze, Kresz Ferencz, Krispin József, Kristyórá János, Kómives József, Leopold Zsigmond, Lovich Ödön, ifj. Lócs Rezső, dr. Mandl Vilmos, Maresch Gyula, Mayer Ede, ifj. Nachtnébel Ödön, Polonyi Jenő, dr. Perger János, Péterffy Antal, dr. Priegl István, Purcsi János, Raskai Miksa, Réthy Viktor, Ring Lajos, Robitsek Samu, Schannen Béla, Schannen Lajos, Sarlot Domokos, Scherhag Ernő, Simay István, Somogyi Gyula, Spitz Sándor, Szeghó Sándor, Szilágyi Gyula, Tonesz Ferencz, Ubl Ferencz, Urbányi Béla, Vajda Lajos, dr. Vannay János, Varga János, Varjassy Lajos, dr. Vass Sándor, Verzar Sándor, Virágh Lajos, Wadowszky Gusztáv, Weiler Rezső, Winter Adolf, Zikó János.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Az ember tragédiája, színmű. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Egy szegény ifjú története, színmű. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Kapitánykisasszony, vígjáték.

Péntek: Kapitánykisasszony, vígjáték.

Szombat: Kaszárnyában, operette.

Vasárnap: Délután: A kornevillei harangok, operette. Este: Kaszárnyában, operette.

* **A Pont-Biquet család ment ma este a közönség mérsékelt részvétele mellett** úgy az egyesek játéka, mint az összjáték, megérdemelték volna a zsufolt házat. Ebben a darabban Fenyéri (Pont Biquet), László (Rajnette), Mezey (Dagobert), Hegyessy (Bauzu), a nők közül Bácsné (Pont Biquetné), Angyal Ilka (Mathilde) és Harmath Józsa (Gabrielle) kitűnő alakításokat mutattak be.

* **Déri az operában.** A budapesti operaházban ma, hétfőn este *A bibliás ember* került színre. Mátyás szerepét az alkali színész tenorista, János Jenő énekelte, ki mint szerződött tag ez alkalommal lépett fel először és nagy tetszést aratott.

* **Slaviansky Nadia** és negyven tagból álló énekenekara május hó 1-én Aradra érkeztek és a Fehér kereszt nagytermében hangversenyt ad. Nem először lesz alkalma az aradi közönségnek hallani a világhírű orosz énektársulatot, melyet a nagy orosz Balalaita Orchester kísér eredeti orosz hangszereken. 4 koronás és 3 koronás jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* **A gyerekkasszony.** Bokor József mulattató népszínművét, *A gyerekkasszonyt* adták vasárnap délután. A nagyszámban megjelent közönség a szereplők ügyes játékaiban meggyönyörködött talált. Különösen jól esett tapasztalni, hogy a szereplők közül mindannyian kellően respektáltak a délutáni publikumot és tartózkodtak a különösen vasárnaponként erősen mutatkozó rögtönzésektől. Mezey a plébános szerepében ép oly tökéletes volt, mint a Rantzauk iskolamesterében, vagy A képzelt betegében. Egyenlő gondossággal terjed ki művészi érzéke. A színpadon magasabb művészetet terjed a magasabb hanghordozás nélkül, természetesen és ezáltal jellegzetesen. Turi Mariska a czimszerepben elég ügyes volt. A naiv gyerekkasszony, ki amellet győzi a nyelvel,

benne jó tolmácsolóra talált. Eneke nem gyujtott ugyan, de tapsot ki tudott így is magának érdemelni. Kedves volt Harmath Józsa mint Mariska. Palágyi Selyem Ferkóját ügyesen fogta fel. Meglepo jó alakítást nyujtott Szadai, Sanyi szerepében; van benne a komikum öserejéből, mely ma már erősen megnyilatkozik. Kellő szorgalom és kitartó tanulmány után sokra fogja vinni. Megemlitendő még Hegyessy, ki apró szerepében is nagy hatást tudott elérni.

* **Magdolna** rémtragédiája sok könyet csalt ki vasárnap a gyöngébb nem szeméből. Ez a hatás pedig csak ugy érhető el, ha mind a szereplők ügyes játékkal az illuziót fel tudják kelteni. Mint már a Rantzauk alkalmával megirtuk, ugy a vasárnap esti előadás is a legjobbak egyike volt, elannyira, hogy most már nyugodt lélekkel kijelenthetjük, hogy a dráma nálunk magas nívón áll. Angyal Ilka a czimszerepben kiváló nyujtott; az erő, mely Elektrájában nyilvánult, ebben a szerepben is érvényesült. Erekövy Gyömbér Laczija szintén sikerült. Kalocsa Róza nagy önmegtudásnak adta jelét, midőn Agnes asszony szerepére vállalkozott; mert hát az öreg anyókák sem korának sem ambíciójának nem felelnek meg, mindamellet oly hatalmas drámaiságot fejtett ki, mely szép, erőteljes tehetségét dicséri. Ep oly kitűnők voltak Szadai, László, Tolnainé, Bácsné, Gáthy, Fenyéri és Harmath Józsa.

* **Konti jubileuma.** Konti József, a budapesti Népszínház karmestere, huszonöt év óta tartozik a színház kötelékébe. A Népszínház e hó végén diszeloádással ünnepli meg a jeles zeneszerző jubileumát.

* **Matiné a Schreyer-kooservatóriumban.** Vasárnap délután négy órakor a Schreyer-kooservatórium legutóbb növedékei hangversenyek. Fehér ruhás kis leányok, szépen öltözött kis fiúk ünneplés arczczal léptek fel a dobogóra. Zongorán: Bruckner Margit, Bruckner Ella, Szilágyi Sándor, Szilágyi Margit, Kvitschala Károly, Schauteles Bösko, Szabó Anna, Mayer Adél, Spielmann Irén, Schön-Gabriella, Wlacsil Hajnal, Nemes Bösko, Nemes Lenke, Vogel László, Helmy József; *Hogedün:* Fehér Ernő, Boros Rezső, Donath Gyula, Guttman Oszkár, Glück Irén, Meistrovich Kornélia, Robitsek Bandi, Klein Rezső, Löwenstein Gyula, Morgenstern Henrik; *Czimbalmon:* Szezyfried Aranka, Varga Róza játszott és Schwarzcz Josefín énekelte. Minden tanítvány igen csinosan és preczizen adta elő a maga számát. Zajos taps sűrűn hangzott fél a zsufoltság telt nagy teremben, a szülők pedig örömmel tapasztalták gyermekeik haladását.

A délafrikai háború és a nemzetközi értekezés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

Az interparlamentáris konferencia tanácsa, az alapszabályok értelmében, mai nap összeült Brüsszelben, a helyi szenátus elnöki termében, Bernaer ur, a belga kamaraelnök elnöklése alatt, hogy a párisi nagygyűlés napját és az ottani tanácskozások napirendjét megállapítsa. Az egyes államok csoportjai két küldöttet biznak meg képviselőkkel ezen tanácsban. Magyarországot Apponyi Aleert gróf és Pázmándy Dénes képviselték ezuttal, akik mind a ketten megjelentek. Ep ugy jelen voltak a többi államok kiküldöttei is, kivéven Olaszországot és Romániát. Különösen feltűnt, hogy a románok távol maradtak, amit annak tulajdonitanak, hogy agitáló terveiket Párisban visszautasították. A francziák legutóbb erősen összejötték a románokkal, akik végre belátták, hogy minden erőlködésük az interparlamentaris konferenciát felhasználni a magyarok ellen irányított támadásaikra — hajótörést szenvedett.

A jövő konferencia idejéül július 31-ike és a következő napok állapították meg. Ez az idő ugyan kissé korán van s a tagok legtöbbje jobban szerette volna augusztus végét vagy szeptember elejét. De Labiche szenátor, a fran-

ia csoport megbízásából kijelentette, hogy kintve a száz s néhány nemzetközi kongresszust, melyeknek színhelye az idén mind páris lesz, ez az idő a legczélszerűbb, miután akkor a francia kamarák még együtt vannak így az interparlamentáris konferenciát illően megadhatják.

Ép ez áll a köztársaság elnöke s a koronára nézve. Az ülések a szenátus helyiségeiben, a luxemburgi palotában fognak tartatni. A francia fogadó bizottság, melynek elnöke Laché szenátor, gondoskodni fog leszállított áru szállítási jegyekről, olcsó lakásokról, *Loubet* elnök nagy ünnepélyt fog adni stb. A magyar csoport külön vonattal fog Párisba menni. A konferencia azután hosszasan tárgyalt egy indítványt, melynek célja lett volna az angol parlamentet átiratilag felkérni, hogy a *délafrikai szőlőtelep választott bíróság elfogadásával* — szüntesse meg. Több órai vita keletkezett e felett az aktuális kérdés felett. Egyik része a tagoknak energikus adresh mellett, a másik csak elvbeli nyilatkozat mellett volt. Miután egyhangú véleményt nem lehetett elérni, Pázmándy Dénes indítványára az angol adresh teljesen elmaradt.

Cremer angol kiküldött végül indítványozta, hogy a jövő nagy-gyűlés testületileg tisztelegjen *Loubet* köztársasági elnöknel és egy köszönő iratot adjon neki át, melyben Franciaország elismerését fejezze ki az interparlamentáris konferencia a nagyszabású világkiállítás felett, mely hivatva van a nemzetek közt a béke eszméjét, a testvériség és az egyetértést elérni. Egyhangulag elfogadták.

Lewakowsky tavalji indítványát, hogy az interparlamentáris konferencia dolgozzon ki egy nemzetközi Jogi-Codexet — miután a javaslattevő maga sem jelent meg — sem munkálatát e nem küldötte — elvetették.

Le dani des neutres — a semlegesek joga nézve *Decamps* belga tag felkérte, hogy jelentett javaslatát ezen igen érdekes tárgyról a párisi nagy-gyűlésen adja elő. *Decamps* a szenátus alelnöke, tavaly nem lehetett jelen Christiániában, miután egyike volt a Házába küldött belga diplomáciai meghatalmazottaknak. *Decamps* egy új kifejezést talált ki semlegesek helyett: *Pakigérants* (Béke-felek), *Belligérants*-okkal ellentétben. Ez a névtényeg helyesebb, mint az eddig használt semlegesek, s hivatva van a népjogba figurálni.

Az ülést e szavakkal fejezték be: *Viszontlátásra Párisban.*

A Gazdasági Bank telek-ügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A felszámolás alatt álló aradi Gazdasági Bank ma rendkívül közgyűlést tartott, melyet részben a bank által bérelt ingatlan átadása és egy másik ingatlan eladása miatt hívtak össze. A közgyűlésnek legfontosabb, de egész csendben végbemenő aktusa azonban nem ez, hanem a bank külön ügyvezetésének megszüntetése és ennek a Polgári Takarékpénztárral való egyesítése volt.

Az egyik tárgya, az Arad határában fekvő szőlőtelep bérletének átruházási ügye nagy vitát kavokált, mely a körül forgott, hogy nem volna-e helyesebb erre nézve újabb árverési, illetve ajánlati határidőt kitűzni, miután a mostig érvényes ár nagyon csekély. A másik tárgy, mely a bank budapesti házának értékesítéséről szólt, imán ment végbe. Végül újjalakították a felügyelő bizottságot.

A közgyűlésről tudósításunk a következő: *Tedeschi* Viktor elnöklete alatt jelen voltak: *Böhm* Adolf, *Heinrich* Sándor, *Ottenberg* Tivadar, *Nattland* Bernát a Polgári Takarékpénztár

felsőosztályos bizottságának tagjai; *Pálmai* Lajos igazgató, *Beles* János közjegyző, mint a hivatalos jegyzőkönyv vezetője, továbbá *Bolyos* János, *Bánffy* Zsigmond, *Glück* Károly. Jelinek Henrik dr., *Lusztig* Andor, *Péterffy* Antal, *Sarlot* Domokos, *Schwarz* Jenő dr., *Singer* Izrael, *Stein* Zsigmond részvényesek.

Tedeschi Viktor elnök konstatálva, hogy 20 részvényes 85 darab részvényt deponált, s hogy 12 részvényes van jelen, a közgyűlést, mely ilyen formán az alapszabályok 14. §-a értelmében határozatképes, megnyitja.

A jegyzőkönyvnek az elnökön kívüli aláírására felkéri *Glück* Károlyt és *Singer* János dr.-t.

Ezután bejelenti, hogy a *krivabara-dűlőbeli szőlőtelep értékesítése* van soron. Felkéri *Pálmai* Lajos dr-t az ügy előterjesztésére.

Pálmai Lajos dr. ismerteti a bank és *Schusztter* Henrik dr. által közösen bérelt telepre vonatkozó szerződési feltételeket. Ezek a feltételek az intézetre nézve rendkívül kedvezőtlenek. A kiadások kivétel nélkül a bankot terhelik, míg a jövedelmen a társsal egyenlő arányban osztozkodnak. A súlyos feltételekre az igazgatóságot a kecségető remények birták, melyek azonban nem feleltek meg a várakozásoknak s e mellett óriási költséget igényelt már a szőlő. Ilyen körülmények között vette át 1898. novemberében a felszámoló bizottság a vállalatot, melytől mindenképen szabadulni igyekezett. Szakadatlanul értékesíteni akarta, ami azonban nem sikerült. Erre azután a legutóbbi időben árverést hirdettek, melynek határideje e hó 21-én járt le. Ez alkalommal *senki sem jelentkezett Schusztter Henrik dr.-on, a vállalati társon* kívül, ki nagy nehezen ajánlott fel 11.600 koronát. A vállalatnak 91.000 koronájában van a telep. E feltűnően csekély ár mellett még is azzal terjeszti elő az ügyet, hogy a közgyűlés menjen be az átadásba. Ennek oka az a körülmény, hogy a jövőre nézve semmi garancia nincs. Még 50—60.000 koronát kellene befektetni a szőlőbe, amire nincs pénze a banknak, melynek különben csak az lehet a legfőbb célja, hogy a felozlás mielőbb kimondassék. Ez a vállalat pedig előre nem látható időkre megakadályozná a likvidáció sikeres befejezését. Ajánlja, hogy adják át a telepet *Schusztternek* s a vele kötött szerződést helyezék hatályon kívül, minden jog és kötelezettség nélkül.

Schwarz Jenő dr. emellett emel szót, hogy új árverést, vagy ajánlati eljárást kell kitűzni, mert előrelátható, hogy a jövő hét közepén, mikor a szőlő hajtani kezd, a telep érdeke jobban szembetűnik s bizonyára nagyobb összeget ajánlanak meg érte.

Glück Károly ajánlja, hogy adjanak túl a telepen, mert az mindig több pénzbe kerül a banknak s jobb eredményre nincs kilátás.

Mittler Izidor szerint, hogy fő érdek a bank vagyonának minél előbbi értékesítése. A *Schusztter* dr.-ral való ügyletet illetőleg az újabb árverés kitűzése csak úgy lenne előnyös, ha az új határidőig *Schusztter* obligóban maradna.

Tedeschi Viktor fontos kérdésnek tartja, hogy vajjon *Schusztter* elfogadja-e az obligót. Másik kérdés, hogy az új árverésen, amennyiben *Schusztter* most felmentették, el fogják-e érni a mai árat? *Schwarz* indítványát csak úgy fogadja el, ha az indítványozó a második kérdés illetőleg elvállalja a garanciát, (Helyeslés.)

Schwarz Jenő dr. úgy gondolná megoldani a dolgot, hogy a közgyűlés nem szünteti meg az árverés hatályát, csupán újabb közgyűlésig elhalasztja a döntést s így *Schusztter* obligóban marad.

Tedeschi Viktor az árverési feltétellel, mely

szerint április 23-án kell az ügyben dönteni, ráczáfolt.

Heinrich Sándor figyelmezteti a közgyűlést, ne menjenek bele az átadás elhalasztásába, mert *Schusztter* felmentik és a telep a bank nyakán marad.

Ottenberg Tivadar rossznak találja az árverés eredményét, de azért ajánlja, hogy fogadják el, mint két rossz közül a kisebbet.

Pálmai Lajos dr. azon aggodalmának ad kifejezést, hogy amennyiben akadna is jobb ajánlattevő, nem biztos, hogy *Schusztter*, kinek a bankkal van szerződése, elfogadja-e társsul.

Több hozzászólás után szavazásra került a sor és a telepnek 11.600 koronáért való átadását, tizenegy szóval, *Schwarz* Jenő dr. egyetlen szava ellenében elhatározták.

Ezután határozatba ment, hogy a bank budapesti, *Dalnok*-utca 24. számú házának eladását a felügyelő-bizottságra bizzák.

Pálmai Lajos dr. előterjesztésére elfogadták, hogy a bank ügyvezetése május 1-től miután a hivatali teendő megfogytak és az ügyek szerencsés befejezés útján vannak, a *Polgári Takarékpénztár* ügyvezetésével egyesíttessék.

Hirlapi polémiák

éles nyilatkozatokkal.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 23.

Összekapott odafent a fővárosban egymással két lap, illetve — négy. Epéshangu polémia keletkezett ebből, a minek valószínűleg lovagias tonon lesz a folytatása.

Az első összeütközés a *Magyar Szó* és a *Budapesti Napló* között történt. A *M. Sz.* éles kis cikket irt, a melynek ez volt a címe: *A hold és a kutya.* A hold *Bánffy* Dezső br., a kit a *Széll* Kálmán kuvaszai, kopól és pummerlija megugatnak.

Ezt a pummerlit magára vette *Széll* Kálmán lapja, a mely aztán ugyancsak az állatvilágból vevén hasonlatait, a következő igen „erőteljes” stílusban tartott választ adta meg a pummerlira:

„A fődvarmester moslékján hizó *disznócsorda* óljából ma a szokottnál dühösebb *rőfögés* hallatszott. A derék bestiák a *kondásukat* féltik; ha valami baja esnék, bizony éhen *döglének*. Azon vannak tehát, hogy velük birkózzék meg, a kinek dolga akad a kondásukkal. Velük, mert ők *rőfögnek*. Velük, mert ők turják föl a *büzhödő sarat*. Velük, mert ők a *disznók*, nem a kondásuk az. Mi pedig azt mondjuk a *kondásnak*, tantsa emberségre a csordáját. Ó vigyázzon, kire mit *rőfögnek* s kihez fenik *mocskukat*. Mert ő az, a ki felelni lesz kénytelen e szennyes nyájnak minden *disznóságáért*. Világosítsa hát föl *moslékjának* ambiciózus fogyasztóit, hogy nekik hizniok illik, nem pedig legénykedniök. *Rakoncátlan disznónak* a kondását ütök oldalba.”

A *M. Sz.* nem maradt adós a válaszzsal, a mire a *B. N.* viszonzválaszzsal élt. Erre a duplikára a ma megjelent *M. Sz.* — mint budapesti tudósítónk táviratozza — a következő két nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

Szombaton délben nyílt utcán véletlenül találkoztunk *Vézi* József ural. Szóba került a *B. N.* az napi válasza. Ennek folyamán fejtegetésünk után *Vézi* József elismerte, hogy elvetette a sulykot abban, hogy újságíró társait azzal akarja kisebbiteni, hogy a kenyérükért dolgozzanak, továbbá abban is, hogy az *Újságíró Egyesület* elnöke létére ő újságírókkal a maguk tetteit illetőleg közvetlenül szóba sem áll és végül azzal

hogy a mikor a *M. Sz.* őt támadja, ő *Bánffy* Dezsőnek felel a támadásra.

Ezt elismerte a nélkül, hogy erre felszólították volna. A maga jószántából kijelentette, hogy módját fogja találni szombati válasza szertelenségeinek és sértéseinek jóvátételére.

Vészi József urnak a nyilatkozatát *Pályi* Endre dr. felelős szerkesztő urnak tudomására juttatván, azt a nézetünket fejtettük ki, hogy mielőtt a *B. N.* támadására érdemben reflektálnánk, vagy abból bármely irányban konzekvenciákat vonnánk le, loyálisan be kell várni Vészi József urnak második nyilatkozatát. Ez a második nyilatkozat pedig *nem* felelt meg a Vészi József ur kijelentéseinek.

Kóbor Tamás, *Kende Zsigmond,*
a Magyar Szó főmunka- a Magyar Szó kiadó
társa. részv.-társ. elnöke.

A másik nyilatkozatot *Pályi* Endre dr., a *Magyar Szó* felelős szerkesztője írja, ugyancsak *Vészi* Józsefnek. Ez a nyilatkozat így hangzik:

Az *Egyetértés* vasárnap reggeli száma arról ad hírt, hogy én *provokáltam* Vészi József urat. Ez tévedés. Ezt nem tehettem, mert Vészi József ur megakadályozott ebben azzal az ígéretével, a melyet *Kende* Zsigmond, *Kóbor* Tamás és még egy harmadik ott jelenvolt ur előtt tett és a melynek értelmében lemosta volna ezt a foltot, a melyet ő önmagán ejtett. Ezzel magyarázható meg, hogy a *M. Sz.* szombat esti számában *Kende* és *Kóbor* urakkal közös egyetértésben tisztán csak egy, várakozási álláspontot kifejező választ adtak Vészi Józsefnek.

Várakozásunkban azonban csalódtunk. Még egyszer es utoljára csalódtunk, amikor a Vészi József szavának hitelt adtunk.

A magam részéről is konstátalom azt, hogy Vészi József a *M. Sz.*-val vitatkozván, egy részt az újságírói kenyér tisztességes voltát akarta disznómoslékba mártani, másrészt pedig még erre a megbélyegzett újságírói kenyérre is tört.

Csak sajnálom és bocsánatot kérek érte mindenkitől, hogy a Vészi József ur szavában bizakodtam.

Dr. Pályi Ede,
a Magyar Szó fel. szerk.

A nyilatkozatoknak valószínűleg lesz még folytatása.

A másik polémia az *Egyetértés* és *Magyarország* közt indult meg. Ez még *Ugron* Gábor zab-ügyéből keletkezett s azóta folyton folyik. *Bartha* Miklós az *E-s* legutóbbi cikke szerzőjül *Eötvös* Károlyt gyanúsította, *Eötvös* azonban erőlyesen visszafelelt, sőt *Hentaller* Lajos a saját neve alatt rá is duplázott a cikkekre, kijelentvén, hogy azt ő írta. A *M-g* mai számában *Bartha* lakonikusan csak ennyit felel:

Az Egyetértésnek.

Tehát csakugyan *Hentaller*? Hm... Nem gondoltam volna. Oh *Hentaller*, *Hentaller*, *Hentaller*!...

Bartha Miklós.

Ez a három rejtélyes sor méltó párja a közismert czirkveniczai sürgönynek, a melylyel pedig az *Ugron*-védő *Bartha* ugyancsak lemaradt. Le fog maradni most is.

Éjjel azt a táviratot vettük, hogy *Vészi* József ma provokáltatta *Pályi* Endre dr.-t és *Kóbor* Tamást. Mindkét párbaj holnap délelőtt fog végbemenni.

SPORT.

+ Az aradi korcsolyázó-egylet április hó 24-én kedden d. 12 órakor, a kaszinó-egylete helyiségében (Andrássy-tér, Hermann-ház I. emelete) választmányi-gyűlést tart.

Halálosvégü pisztolypárbaj.

— Bissingen gróf tragédiája. —

Arad, Április 23.

Országszerte kínos feltűnést kelt az a szerencsétlen párbaj, mely Kecskeméten történt, a hol két katonatiszt pisztolylyal intézte el lovasias ügyét s az egyik *halva maradt a párbaj színhelyén.*

Bissingen-Nippenburg Ottó gróf kapitány és békási *Békássy* Ernő főhadnagy voltak a küzdő felek, mindketten a 13. számú huszárezred tisztjei. A két lövés csaknem egyszerre dördült el. *Bissingen* nem talált. *Békássy* Ernő nyakszirten lőtte ellenfelét s *Bissingen* éles sikoltással összerogyva, szörnyet halt. Az orvosok odarohantak hozzá, de már késő volt. *Békássy* golyója átfurta nyakát s fölszakította a főütőeret.

A párbaj okát biztosan nem tudják, de azt hiszik, hogy valami csekély szóváltás volt közöttük. A tragikus véget ért *Bissingen* harminczöt éves volt. Evek óta lakott Kecskeméten, a hol mindenki szerette és becsülte. Fialat özvegye, *Lázár* Nóra grófnő és két árvája siratja.

Az eset nemcsak Kecskeméten, de mindenütt, a hol a grótot ismerték, kínos szenzációt kelt. Főleg itt Aradon, hol *Bissingen* gróf a *Hadik* huszárezredben hosszabb ideig szolgált. Az aradi huszárezred tisztikara tegnap délután táviratban fejezte ki részvétét a kapitány özvegyének s elhatározta, hogy a szerencsétlenül járt kapitány ravatalára koszorut helyez s temetésén *Tánczos* kapitány vezetése alatt küldöttségileg képviselteti magát.

A halálos kimenetelü párbajról a következő új részleteket jelentik Kecskemétről:

Ama szörnyü katasztrófa, melynek áldozata gróf *Bissingen* Ottó kapitány lett, ma is izgalomban tartja a város lakosságát. Persze találgatás, pletyka százával forog közzsájon, ellenben vajmi kevés hiteles adat.

Gróf *Bissingen-Nippenburg* Ottó, cs. és kir. kamarás, a megölt közös huszárezredbeli kapitány, 1865-ben született, szülei nagy kiterjedésü birtokán Jámon (Krassó-Szörény megye) magyar földön, hasonnevü atyától; anyja *Pergen* grófnő volt. Ősei, mint tiroli nemesek, Tirolból származtak és vándoroltak hazánkba, ahol Jámon nagy földbirtokuk van. Gróf *Bissingen* Ottó 18 éves korában lépett a hadsereg szolgálatába. Eleintén, mint hadnagy, a 3-as huszárokhoz került. Innen azután a 13-as közös huszárokhoz tették át; 1885-ben főhadnaggyá léptették elő, majd 1890-ben másodosztályu kapitány lett. Mult évben, amidőn a negyedik századot Czeglédre helyezték át, ő is odakerült, mint századparancsnok, a hova egyuttal jelenlegi volt ellenfele, de akkor még jóbarátja, békási *Békássy* Ernő is követte, mint ugyanezen század főhadnagya.

A gróf 1895-ben megnősült, nőül vevén gróf *Lázár* Jenő, volt országgyűlési képviselő, leányát, *Nórát*, egy magas, nyulánk, ritka kedvességü, mindenütt nagyon kedvelt és egyszerű grófkisasszonyt, akivel páratlan és mesebe illő boldog házasságot élt mindig. Hat évi házasságából három gyönyörü kis leánygyermek született: *Nóra*, aki most 4 éves, *Margitka*, a napokban mult 2 éves és a legkisebb, *Erzsébet*, aki mindössze 4—5 hónapos babácska. Az özvegy és ez a három apátlan kis árva gyászolja őt keservesen.

A párbaj-affaire, amelynek okául *heves* összeszólalkozást mondanak tisztársai, csak a napokban keletkezett Czeglédre, ahol *Békássy* főhadnagy is lakott. Kibékülésről, a sértés súlyos természeténél fogva, szó sem lehetett,

amit mutat a pisztoly-párbaj választása. A felvételek elég enyhék voltak: *Egyszeri* golyóváltás 20 lépés távolságról avance nélkül. Elsőnek *Békássy* főhadnagy lőtt, aki néhány másodpercnyi célzás után elsütötte simacsövü, kötélzónsészes pisztolyát. A golyó süvitve szelte át a levegőt s s gróf nyakába jobbfelől hatolt, átáltszakítván a főütőeret, bárzsingot és a légszőövet és miután ezt egy pillanat alatt összeront, csolta, hátul a nyak balfelén jött ki. A gróf összerázkodott, elsápadt és éles kiáltással összerogyott, anélkül, hogy megegyeszer eszméletre tért volna. A golyó, az az ostoba golyó, amelynek bizonyára nem ez volt a rendeltetése, megölte a legjobb apát, a leghűbb férjet s a páratlan katonát és gavallért.

A grótot szombat délután duplafedelü barépra na érczkoporsóba fektették, melynek üvegfedezőszélén keresztül látható megbarnult arcával, lelegyűnt szempilláival. Arca rendes és egy cseppeket sem látszik rajta semmi változás; ugyanfekszik ott, mintha aludna. És csak fehér, kölközónsészes vászoningének bal vállán néhány csöpp vér mutatja, hogy nem rendes halállal mult ki. A ravatal a csapatkórház nyitott földszinti helyiségében volt fölállítva és csak kevesen látogathatták, rokonok és ismerősök. Más senkit sem hocsátottak a ravatalhoz, sem a hétfőn délután végbement beszenteléshez, amely után az elhunytat Jámra, a családi sírboltba szállították.

Érdekes, hogy a gróf nejével szombaton hirtelen nem a 10 órai gyorsvonattal, hanem a fél 12 órai személyvonattal érkezett (ugyanezen vonattal jött ellenfele, *Békássy* főhadnagy is), s a nejét egyik segédjéhez kísérte, ő maga pedig kihajtatott a laktanyába, oda szólván a kocsisnak:

— Várjon meg, nemsokára visszajövök ebeledni!

De bizony nem jött vissza többé. Még a fájdalomtól sujtott, szánalomraméltó özvegye a délutáni expresz vonattal sietett vissza Czeglédre, hogy övéinek megvigye a szomorú hírt.

Kecskemét, április 23.

A szerencsétlen végett ért *Bissingen* Ottó gróf holttestének beszentelése ma délután fél 5 órakor történt meg, fényes katonai gyászpompával. A csapatkórházban felállított ravaltal temérdek koszoru borította, ezek közt a kecskeméti 38-ik gyalogezred — a 4-ik honvédhuszárezred óriási koszoruja. Az özvegy koszorujának szalagján ez a felirat volt: *Feledhetlen Ottómnak — Nórától.*

A beszentelési szertartást *Bogyó* Pál apátplébános végezte nagy segédlettel. Azután a koporsót kivitték a vasutra s elszállították a *Bissingen* család sírboltjába.

A párbajban elesett kapitányt a huszárezred egész tisztikara, még a vidékre vezényelttek is, *lőháton* kísérték el utolsó útjára a vasutig. A város közönsége osztatlan részvételnek adott kifejezést. A beszentelési szertartásnál ezren és ezren voltak jelen s a legnagyobb fájdalommal emlékeztek meg a közszertetben volt fiatal kapitány végzetes haláláról.

HIREK.

— Személyi hírek. *Institoris* Kálmán, Arad város főjegyzője, mint örömmel értesülünk, hosszas betegségéből annyira felépült, hogy már elhagyta betegágyát. — *Varjassy* József törvényhatósági bizottsági tag, városi közéletünk e tiszteletreméltó alakja, ki influenzában soká betegeskedett, szintén felgyógyult.

— A király berlini útja. Megirtuk, hogy Berlinben mily lázasan folynak az előkészületek *I. Ferencz* József király fogadtatására, aki

völeg május 6-án érkezik oda. Az előtek és diszítések költségeire a város 50,000 márkát szavazott meg. De midisítés költségei ez előirányzott összettel túlhaladják, póthitelt kell a hatóságnyba venni. Tekintve azonban a szóták ismert ellenzéki hangulatát, mely az városi ülésen már kemény hangon meglatkozott, a póthitelt csak utólagosan fognegszavaztatni, mikor a királyi látogatás vélyei befejeződtek, nehogy esetleg disszonhang zavarja meg újból a szívélyes fótást.

— **Képkiallítás Aradon.** A *Nemzeti Szalon* zí tárlatára szombaton este járt le a béési határidő. A kiállításra rendkívül sok t jelentettek be, melyeknek legnagyobb már be is érkezett. A zsüri holnap kezdi a kiállítandó képek bírálását. A tárlat yításának napja még nincs kitűzve, de a zéssel április utolsó napjaira okvetetlenül zülnek. A Szalon most tárgyal az aradi ártoló egyesülettel, vajjon nem lehetne-e gész tárlatot május tizenharmadikáig Aradra i? Ebben az esetben a Szalon tavaszi iállítását *Aradon mutatnák be először s csak án nyitnák meg Budapesten.* Amennyiben a yalás eredményre nem vinne, a kiállítást us elsején nyitják meg.

— **Főherczegek előléptetése.** A hadsereg deleti lapjának egyik közelebbi száma közré fogja tenni, hogy a király *Jenő* főherczetáborszernagygyá, *Károly István* főherczetaltengernagygyá s *József Agost* főherczeg zadoszá léptette elő. József Agost főherczeg i-k számú dragonyos-ezredhez lesz beosztva.

— **A király szava.** A bécsi lapok érdekes ndást kolportálnak a királyról. E szerint hany hónap előtt, mikor a királyt meglelősen rheumatikus fájdalmak gyötörték, egy *orvosi méltóság* azt ajánlotta az uralkonak, menjén Gasteinba. Az ottani viz bizoára jó hatással lesz.

— Most sokkal több a dolgom — fea a tanácsra mosolyogva a király — semgy fürdőbe utazhatnám. De meg különben *Gasteinba majd akkor megyek, ha már öreg zek.*

A körülállók persze nagy derűtséggel fódtták a király szavait és siettek kijeleni, hogy ez idő ugyancsak a messze jövőa van.

— **A Lónyay-pár a pápánál.** *Lónyay Elegr* gróf nejével ma Rómába érkezett, hol a *istól*-ban szálltak meg. Holnap délben a a kihallgatáson fogadja a Lónyay-párt.

— **Két kinevezés.** A hivatalos lap vasárnapima közli, hogy a király gróf *Csáky* Károly rezolai választott püspököt váci püspökké *Fulner* Gyula országos képviselőt a belügyniszterium államtitkárává nevezte ki.

— **Választás a Gazdasági Bankban.** Az aradi zdasági Bank mai rendkívüli közgyűlésén á alakították a *felügyelő bizottságot.* Ennek zjai lettek: *Stein* Zsigmond, *Bánfy* Sándor és *lyos* János.

— **Fehér vasárnap.** A római kath. egyház nap ülte meg a husvét utáni első, vagyis ér vasárnapot, mely nevét onnét vette, hogy aapon járultak már az első keresztények előr az Ur vacsorájához fehér ruhában. Nagy nap ez még ma is azoknak, a kik először zik a husvét gyónást és szent áldást. Ma r csak a kis leányok öltönek fehérvasárnap gyomános fehér ruhát és myrtuskoszorúval ikön mondják: „Uram, nem vagyok méltó, y hajlékomba jöjj”. A fehérbe öltözött fiaiskolás leánykák ezuttal is szorongásig megótták a minoriták templomát. Az első áldohoz *Tajthy* Jenő lelkész intézett megható almi prédikációt.

— **A német trónörökös nagykorusítása.** A római *Popolo Romano* jelentése szerint a német trónörökös nagykorusításának ünnepére a királyi családnak egyik tagja, valószínűleg a nápolyi herczeg, Berlinbe utazik. *Lanza* gróf berlini olasz nagykövet az ünnep idején még Berlinben lesz és csak azután fogja átadni visszahívó levelét.

— **A megyei levéltárosi állás.** *Bittó* Károly volt levéltáros nyugalomba vonulása óta a megyei levéltárnoki állás helyettesítve van. A napokban járt le az állásra kiírt pályázat, melynek eredménye a következő: Pályáztak *Bohács* János verseczi levéltárnok, *Benkő* Gyula deési megyei alszámvevő, *Tóth* Ferencz esztergomi megyei levéltárnok, *Hoffmann* Endre pancsovai városi levéltárnok, *Szathmáry* Sándor békésvármegyei tb. árv. ülnök, *Banóczy* Lajos szentesi városi levéltárnok, *Teleszku* György aradi joghallgató, dr. *Németh* Gyula tanár, *Csürös* Imre hunyadmegyei levéltárnok, *Antalóczy* Nándor gyulai megyei tisztviselő, *Balás* József aradi megyei irnok, *Bercsényi* Béla aradi joghallgató, *Bráz* Béla turóc-megyei levéltárnok. Az új levéltárnokot *Fábián* László főispán közelebb kinevezi.

— **Kohl Medard — kanonok.** A pápa *Kohl* Medard dr.-t, a herczegprimás titkárá, felmentette a Benczés-rend fogadalma alól. Kohl közelebb kinevezik esztergomi kanonokká.

— **A párisi világiállásról.** Párisból távirják: Az osztrák kiállítási képviselők tegnap este a Champs-Élysées-ben ebédet rendeztek, a melyen jelen voltak: *Wolfenstein* gróf osztrák-magyar nagykövet, *Esterházy* Pál gróf nagykövetségi tanácsos, *Fürsterberg* herczeg nagykövetségi titkár, *Exner* dr. az osztrák kiállítás főbiztosa, *Lukács* Béla a magyar kiállítás főbiztosa, *Picard* Alfréd kiállítási főbiztos és több más előkelő tisztviselője a kiállításnak. A magyar kiállítási munkások tegnapi bankettjén a munkások fölkérték *Lukács* Béla kormánybiztost, hogy tolmácsolja *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél tiszteletüket és ragaszkodásukat iránta és a magyar kormány iránt.

— **Görög keletiek zsinata.** Az aradi gör. kel. román egyházmegye zsinata e hó 30-ikán kezdődik meg. A zsinati képviselőket most választják mindenfelé. Mint velünk tudatják, a bánát-komlósi kerület zsinati képviselőül 754 szóval *Petrovics* Aurél nagylaki ügyvédet választotta meg.

— **Az orleáni herczeg Turinban.** Az *orleáni* herczegnek — mint tudósítónk jelenti — nincs szándékában, mint a hogy a lapok írták, Palernóban letelepedni. A herczeg kérdést intézett *Umberto* olasz királyhoz, hogy nem kifogásolja-e, ha Turinban telepedik meg, hol nővére *Helena* aostai herczegnő lakik, mert ennek közelében szeretne élni.

— **Rózsaszina napernyők.** Ereje van a napnak. Fényes ragyogással, melegen tűz le a sugara és az utcákon itt is, ott is, feltűnedeznek a rózsínü napernyők. A korzót, meg az üde Baross-parkot járó, fiatal, szép leányok, asszonykák védekeznek a tavaszi nap tüze ellen. Fehér napernyőt feszít az egyik és rózsaszint a másik. A napernyő megfeszített finom selyme felfogja a napot és megvédi a foltoktól, szeplőktől, a tiszta, finom asszonyi arcbőrt. Szépek ezek a pehely finom selyem ernyők az asszonyi kézben. Hirdetői a küszöben álló perzselő forró nyárnak.

— **Eljegyzés.** *Bódi* József állami iskolai igazgató jegyet váltott Világoson *Krausz* Jakab nyugalmazott állami iskolai igazgató szép leányával, *Mariska* kisasszonnyal.

— **Új járási orvos.** *Fábián* László főispán dr. *Reitter* Ödönnek ternovai járási orvossá történt áthelyezésével, a megüresedésbe jött pécskai járásorvosi állást ideiglenesen dr. *Káldy* Gyulával töltötte be.

— **A segédtszti állás pályázói.** Tegnap járt le a városnál megüresedett rendőr segédtszti

állás pályázati határideje. Pályázatot a következők adtak be: *Bedő* Árpád IV. éves joghallgató, aradvárosi napidijas, *Laczay* Gyula okl. jegyző, *Nyékly* Miklós segéd jegyző, *Rimanóczy* Józsefet aradvárosi adótiszt, *Vaszi* Sándor vasuti hivatalnok. Az állás kinevezés folytán töltetik be.

— **A faipar-ikolából** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az aradi állami fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatban a folyó évben megtartott *dinamogépkezelői tanfolyamot* azon tanfolyamok közé sorolta, melynek elvégzése az erős áramu villamos vezetékek berendezésével foglalkozó iparágban munkakönyv váltására jogosít. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az aradi állami fa- és fémipari szakiskolával kapcsolatban az 1900. évben rendezett tanfolyam vizsgáló bizottságának elnökévé *Nesner* Aladár faipari szakiskolai igazgatót, tagjaivá *Fényes* Dezsőt, az aradi központi villamtelep igazgatóját és *Bejczy* Árpád faipari szakiskolai tanárt, póttagjáivá pedig *Simonffy* Aladár faipari szakiskolai tanárt nevezte ki.

— **Új bibornok.** Zágrábból jelenti tudósítónk a hirt, melyet különben a főrendiház mai ülésén is beszélték, hogy *Posilovitz* György zágrábi érsek legközelebb a bibornoki kalapot fogja kapni.

— **Öngyilkosság betegség miatt.** Egy jómódu *m.-pécskai* ember követett ma el öngyilkosságot, mint tudósítónk jelenti. *Prezán* István az öngyilkos, ki tegnap borotvával elvágta a nyakát. Még csak 24 éves volt s végzetes elhatározására gyógyíthatlan betegsége, a sorvadás vitte. A délután folyamán követte el végzetes tettét. Bezárkózott lakásába s ott borotvával elmetszette a torkát. Irtózatossabba nem halt bele mindjárt, hanem legalább fél óráig kinlódott s bár teljesen eszméleténél volt s járnai is tudott, olyan erősen vágyott a halálra, hogy nem árulta el borzasztó fájdalmát. Érdekes dolog, hogy vérző sebevel a bezárt ajtóhoz ment, s azt kinyitotta s újra magára zárta. Így állapította ezt meg a vizsgálat, de hogy mi célja volt ezzel, nem tudni. Halálát nagy részvéttel veszik Pécskán, hol általánosan ismerték. Fiatal felesége és kis gyermeke siratja.

— **A gyorsiroda másodfőnöke.** A gyorsiroda másodfőnökévé — mint tudósítónk jelenti — *Antalik* Károlyt neveztek ki.

— **A makói polgármester lemondása.** Makó város helyettes polgármestere, *Cseresnyés* János, mint említettük, e hó 17-én jelentette be írásba *Meskó* Sándor dr. alispánnal, hogy a polgármesteri helyettesiségről lemond. A vármegye alispánja a lemondást nem fogadta el, hanem *Cseresnyés* János eddigi működését dicsérve, felkérte, hogy továbbra is helyettesítse a polgármestert.

— **Halálozás.** *Varjassy* Jakab megyei tisztviselő, ki mint levéltári segédhivatalnok nyolcz éven át szorgalmasan dolgozott, elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentést vettük:

Özv. *Varjassy* Jakabné szül. *Köleséry* Margit, a maga és az alólítottak nevében mélyen megtört szívvel jelenti felejthetetlen férjének, illetve vő, testvér, sógor és rokon *Varjassy* Jakab, megyei hivatalnoknak, 1900. évi április hó 22-én éjjeli 11 órakor, életének 40-ik s boldog házasságának 7-ik évében, rövid, kínos szenvedés után történt gyászszos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai április hó 24-én d. u. 4 órakor fognak *Pölténberg-utca* 10. számú házból a helybeli közsírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig április hó 26-án d. e 8 órakor fog a helybeli főt. *Minorita* atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Arad, 1900. április 23. Nyugodjék csendesen! özv. *Köleséry* Józsefné, anyósa. *Varjassy* István és neje szül. *Stammer* Emilia, *Varjassy* János és neje szül. *Killer* Alice, testvérei és sógornői.

Gerászim János ítélőtáblai bírói jelleggel felruházott gyulafehérvári törvényszéki bíró 58 éves korában meghalt.

— **Pályázók a Bibits-öszöntőjára.** Az április havi tavaszi megyei közgyűlés sorrendjébe van felvéve két megüresedett Bibits-féle öszöntőjás állomás betöltése. A pályázók közül a törvényhatóság szavazattal választ, betartva természetesen ama előirt szabályokat, melyeket a betöltésnél figyelembe kell venni. A pályázat lejártáig a következő gimnáziumi tanulók adták be pályázatukat: *Rokonok:* Krudy János szatmári gym. II. oszt. tanuló. A rokonok helyei betöltve lévén, kizárólagos elsőbbséggel nem bír. *Nemesek:* Kiss Dezső nagyhecskerei gym. II. oszt. tanuló, mint aradmegyei igazolt nemeséggel bíró ifju első helyen hozatik javaslatba. *Honoratiók:* Horváth Béla szászvárosi gym. V. oszt. tanuló, Aradi Viktor dévai reáliskolai VI. oszt. tanuló, Joanovits György temesvári gym. V. oszt. tanuló, Kádas Károly aradi gym. II. oszt. tanuló, Antalffy István aradi gym. II. oszt. tanuló, ifju Dávid József aradi gym. III. oszt. tanuló, Luchkovits Imre kalocsai gym. IV. oszt. tanuló, és Henny Károly aradi gym. II. oszt. tanuló.

— **Testvérgyilkosság — véletlenből.** *Bulzán Mihály agrisi* legény szombaton este revolverét tisztogatta anélkül, hogy a töltényeket kiszedte volna belőle. Midőn a kakas járását próbálgatta, az lecsapodott, a töltény elszűnt s a golyó az alig két lépésnyire egy korsóból vizet ivó *Nyieka* nevű 18 éves huga halántékába furódott. A viruló szép hajadon, kinek a golyó agyát összeroncsolta, *halva bukkott a földre.* *Bulzán Mihály* ellen nagyfokú gondatlansága miatt megindították a vizsgálatot.

— **Kinevezés.** A *Fonciere* pesti biztosító társaság *Bilkei* Adolfot Aradról a békésmegyei főügynökség titkár-könyvelőjévé nevezte ki Csabára.

— **Rituális vérvád.** Husvét táján úgy látszik állandó rovatot nyithatnak a lapok a rituális vérvádnak, melyben, daczára korunk felvilágosodottságának, a zsidókat gyűlölő antiszemiták annyira szeretnek hinni. Nyugat poroszország *Konetz* városában — mint tudósítónk jelenti — megölve találták *Winter* gymnáziumi tanuló. Az antiszemiták ismét azzal a régi históriával állanak elő, hogy keresztény vér kellett a zsidóknak és rituális vérvádról beszélnek. A könnyen hívő parasztság természetesen hamar elhitte az ostoba vádat, úgy, hogy a konetzi zsidóknak nagyon rosszul állt volna a dolguk, ha ma a hatóság el nem fogott volna egy *Klebs* Frigyes nevű keresztény kádármestert, akit a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak.

— **Melba asszony pöre.** A New-Yorki törvényszék — mint tudósítónk jelenti — *Melba* asszonyt ma elváltotta, mivel férjét megcsalta és hűtlenül elhagyta. A házasságból származott fiu gyermeket a törvényszék az apának ítélte oda.

— **Farkasok a faluban.** *Banesd* község lakói ma reggel — mint tudósítónk jelenti — megrémülve látták, hogy két kiéhezett farkas tart a község felé a templom melletti hegyről. A lakosok ásóval, kapával felfegyverkezve üldözőbe vették a két farkast. Az egyik, látva a fenyegető veszélyt, visszamenekült a hegyre, a másik a községen keresztül Nagy-Halmágy felé futott. Ez az ordas nagyon bátor volt, mert daczára, hogy az egész község üldözőbe vette, nagy kényelmesen bandukolt Halmágy felé. A farkasok már a mult napokban a pap istállójába is bemerészkedtek és ott egy lovat támadtak meg. Idejekorán észrevették és üldözőbe vették, de a gyorslábu farkasok akkor is elmenekültek.

— **Irnoki kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter *Trippa* János m. kir. csendőr őrsvezető igazolványos altisztet a borosjenői kir. járás-bíróhoz irnokká nevezte ki.

— **Jó estét legények!** Az altonai állomáson történt. A kirendelt diszörség várta a walesi herceget, a kinek hazafelé és arra volt az utja. Egyszer csak berobog a vonat és kiszállt belőle egy

váratlan vendég: *Vilmos* császár. A kirendelt őrség háttal állt a vonatnak s a császár nevetve szolt, mennyire örül neki, hogy a katonáit sikerült egyszer így váratlanul meglepnie.

— Ritka alkalom ez a mai — mondotta — a mikor katonáimnak a hátát látom.

Aztán „hátra arczot“ és „vigyázzt“ vezényelt és mosolyogva intett a hadosztály felé:

— Jóestét legények!

A katonák annyira fellelkesültek a császár barátságos szaván, hogy minden reglement ellenére — válaszoltak neki, ugyancsak úgy:

— Jó estét Felsőg!

— **Borzalmas halál.** *Holländer* Sámuel *csermői* birtokos istvánházi majorjába — mint tudósítónk írja — a béresek szénát szállítottak be egy messzebb fekvő pusztáról. Midőn *Szász* Manilla béres Samoskesz község alá ért, tulterhelt szekere egy lejtős helyen felborult, s ő oly szerencsétlenül bukkott az árokba, hogy a mellette elhelyezve volt s vele együtt leesett szénavágó a gyomrát mintegy 20—25 ctmtrnyi hosszan fehasította, s beleit is elvágta. Mire a szerencsétlenséget látó emberek a közelből hozzáérttek, *Szász* Manilla már halva volt.

— **A szultán sógora.** Konstantinápolyi jelentések szerint *Ahmed Dselal Eddin* basa, a szultán főhadsegéde, legközelebb külön megbízással Genf-be utazik a szultán sógorához, *Mahmud* basához.

— **Pánik egy templomban.** A budapest-erzsébetvárosi plébánia-templomban nagy rémület volt vasárnap délelőtt. Misére gyülekeztek a hívők, nagy csapatban jöttek az Erzsébetvárosban levő iskolák növendékei is. Istentisztelet alatt a Murányi-utcza leányiskola egyik fiatal növendéke közel ment egy égő gyertyához és ruhája meggyuladt. A leányka közvetlen közelében állók megrémülve kiáltottak segítségért. Az istentisztelet hirtelen megakadt és a bátrabbak az égő ruhájú leányka segítségére siettek és a lángokat — mert a ruha már lángot fogott — eloltották. Az asszonyok e közben megriadva igyekeztek kifelé a templomból; valaki beszaladt a plébános lakására és telefonon a mentőket hívta, de a másik perczen már azt telefonálták a mentőállomásra, hogy ne jöjjenek, mert elmúlt a veszedelem.

— **A labdarugas sebesültjei.** Vasárnap délután a budapesti csömöri-utí versenypályán mérköztek egymással a berlini foot-ball játékosok a műegyetemi foot-ball klubbal, mely alkalommal ketten súlyos balesetnek lettek áldozatai. Az egyik *Orbán* Pál honvédfőhadnagy, ki alsó láb-szárán szenvedett súlyos sérülést. A másik sebesült *Schüller* Ottó berlini fogtechnikus, aki oly szerencsétlenül bukkott el szaladás közben, hogy bal alkarpját ellörte. Schillert beszállították a kereskedelmi kórházba, a hol mindjárt műtétet végeztek rajta, törött karjából több csontszilánkot vettek ki. A törött karra ezután kötést alkalmaztak és miután a beteg már jól érezte magát, elhagyta a kórházat és még ma visszautazott Berlinbe.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A *kisjenői* önkéntes tüzoltó egylet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Sztrájk.** Prágából táviratozzák lapunknak: A königinhofi *Mandl* M. fiaii cég szövőgyárában szombaton sztrájk ütött ki. 600 munkás sztrájkol. A sztrájkolók a járási főnökkel kilencz tagu küldöttség útján közölték követeléseiket.

— **Rejtélyes halál.** Megirtuk, hogy *Nyerla* Illés aradi 58 éves juhászt súlyos koponyazúrással szállították a kórházba. A szerencsétlen ember ma meghalt. A dolognak az az érdekességét, hogy *Nyerla* állítása szerint gyilkossági merényletet követtek el ellene, míg minden bizonyosság a mellett szól, hogy véletlen baleset volt oka halálának. Az ügyet a rendőrség áttette a törvényszékhez.

— **Marólugot ivott.** *Weisz* Lajos 15 éves fiu a Bocskay-tér 3. számú házban véletlen-

segből marólugot ivott. A veszedelmes folyadék csupán száját sértette meg. Sérülése 8 nap alatt gyógyul.

— **Meglopott földbirtokos.** *Hász* Béla tölgyesi egyházi birtokos élelőkamráját ismeretlen tettesek törtek s abból 3—400 korona értékű élelmiszereket elloptak. A csendőrség keresi a betörőket.

— **A visszautasított szerelmes bosszúja.** *Péter* budapesti fodrász legény ma délután üneplőruhába vágta magát és elment szive bűlé ványához. *Oláh* Ilka cselédleányhoz. Sétálni hív imádoztját, hogy a szép tavaszi délutánt együtt töltsék el a városligetben. A leány azonban hűs degen fogadta a szerelmes borbélylegény lányi golyó szavait és visszautasította az ajánlatot. A visszautasított imádó ekkor bosszújában botlás val föbe sujtotta a leányt. *Oláh* Ilka vértől borítva a földre rogyott, a merénylő pedig elmenekült. A házbeliel csak később vették észre az aléitan fekvő leányt és gyorsan a mentőkhoz hívták segítségül, a kik azután a Rökus-kórházba szállították. A bosszuálló szerelmes ellet a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Talált Wertheim-kulcsok.** *Deutsch* Mór sörgyárosnál ott feledett valaki három darab Wiesse féle Wertheim-kulcsot, melyeket tulajdonosa lapunk kiadóhivatalában átvehet.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Kalandor katonaszökevény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23. kö

Egy Aradról megszökött világcsaló, *Hoffmann* Mór felől kaptunk ma értesítést. Annak idején sokat foglalkoztak a lapok ezzel a hírhedt emberrel, a ki egész sereg büntettet követett el, de mindig kisiklott a hatóságok kezéből. Most végre hurokra került: a csongor-rádmegyei *Dorozsma* községben ott, ahol a következő tudósítást vettük:

Dorozsma község határában elfogtak a múlt nap egy katonaszökevényt. Most derült csak ki, milyen jó fogást csinált a dorozsmai csendőrség. Elfogott egy világcsalót, akit a katonaságnak és a hazai, valamint a romániai bíróságok is országsszerte köröztetnek.

Hoffmann Mórnak hívják ezt a jeles férfit, akit négy év előtt soroztak be katonának *Aradon* a csász. és kir. 33-ik gyalogezredhez. *Hoffmann* azonban, ki a polgári életben a pinczermesterséget űzte, nem tetszett a katonai élet, s két évvel ezelőtt minden szó nélkül otthagya ezredét és megszökött.

Elmenetele előtt azonban utravalóról is gondoskodott. Ejnek idején nyitotta ki a száza-iroda ajtaját, s a számvéde-ormester asztalfiókjából, hol a legénység élelmezési pénze állott, 50 frtot elemelt. Ezzel a pénzzel neki indult az Alföld széles rónáinak.

A katonaruhát felcserélte civillel, és így érkezett meg *Soborsinba*, hol egy vendéglőben megismerkedett egy vidéki gazdag fakereskedővel, kivel az éjszakát végig lumpolta. Hajnal felé együtt távoztak a vendéglőből, de alig haladtak el egy utcát, egy alkalmas helyen *Hoffmann* kést rántott elő, s azzal a kereskedőt hátszúrta. A kereskedő összeesett, ezt a pillanatot *Hoffmann* felhasználta, kirántotta a kereskedő 500 forintot tartalmazó pénztárczáját és elmenekült.

Utját ezután Románia felé vette. Ott barangolt hosszabb ideig, míg végre mindenből kifogyva, Turn-Szeverinben beállott pinczérnek *Dient* Károly vendéglőshöz. *Hoffmann* ott nagyon megbízható egyénnek mutatkozott, úgy, hogy gazdája, aki borkereskedéssel is foglalkozott, — megbizta a pénzbeszedéssel is. *Hoffmann* egy alkalommal összeszedett 700 lirát, s azzal megszökött. Vissza indult ismét Magyarországra,

sztere, mert Dorozsma közelében a csend-elfogta.

z ellopott pénzből még 600 lírát találtak

EGYESÜLETI ÉLET.

A Fehér Kereszt országos lelemez-egye-tavaly Aradon is nyitott fiókot, mely tartotta közgyűlését. A közgyűlést *Fábián* elnök távollétében *Salacz Gyula* alelnök tá meg, ki a megjelent tagokat üdvö-először is *Tabódy* cs. és kir. kama-egyesület központi elnökének lapunk-ár közölt levelét olvasta fel, melyet *Fábián* óhoz intézett az aradi fiók létesítése alkal-1. Az átiratot nagy örömmel vették tudomá-ajd a belügyminiszter leiratának felolva-került a sor, amelyben a betérjesztett-abályokat némi módosítással jóváhagyta. an az aradi fiók igazgatója: dr. *Leit-Érnő* orvos terjesztette be jelentését, a szerint rövid öt hónap alatt 95 főlvetel at s ezen nagymérvű felvételek folytán je-hogy az egyesület jelenlegi házanem felel már követelményeknek, miért is ajánlja, hogy fel a fiók a központhoz anyagi segélyért, egy nagyobb szabású épületről gondos-ssanak, amely a követelményeknek töké-én megfelelhessen. Az indítványát egyhan- fogadta el a közgyűlés, és az igaz-ak eddigi lelkes működéséért jegyző-vi köszönetet szavazott.

Az Aradi Lloyd-társulat a tagok nagy lődése mellett tartotta meg vasárnap évi közgyűlését. *Bing Vilmos* elnök meg-án a közgyűlést, *Fisch Gyula* társulati tit-olvasta fel a választmány évi jelentését, a első részében a múlt év gazdasági jelenségei- s eseményeiről számolt be. A jelentés tap-jellemzi azon nehézségeket, melyekkel ~~az egyesület~~ megküzdnie kellett. A és további részében belügyekről számolt. Ebből kiemeljük, hogy a társulat a múlt n örvendetesen fellendült, a tagok száma megszaporodott, a mi főleg annak tulaj-ható, hogy a társulat most tágas, kényel-és izléssel berendezett helyiségekkel ren-vezik. A jelentést egyhangulag tudomá-ették, szintugy a múlt évi számadásokat folyó évi költségvetést. Az alapszabályok pontjának megváltoztatása került ezután a, a mit a választmány javaslata szerint angulag elfogadott a közgyűlés, csupán pontnál történt némi módosítás. Majd *Bernát* tett indítványt a magyar iparpárto-nézve, mely szintén elfogadott. Az elnök s választmány mandátuma lejárván elnök a és tisztársai nevében megköszönte az gi bizalmat s felhívta a közgyűlést az új kar megválasztására. Ekkor dr. *Nemess* mond szólalt fel s köszönetet indítványoz-zni a társulat fáradhatlan buzgalmu elnök, *Bing Vilmosnak*, valamint *Kohn Zsig-* elnöknek, a választmánynak és titkár-azon tevékenységért, melyet a társulat terálása érdekében a múlt évben kifejtet-Indítványozza továbbá, hogy közfelkiáltás-álasztassék meg újból a régi tisztikar. A gyűlés zajos helyiséssel fogadta az indít- s közfelkiáltással megválasztotta a régi kart, kiegészítvén a választmányt két új l, *Lamberger Lajossal* és *Steiner Adolfal*. imvizsgáló bizottság tagjai is egyhangu- jból megválasztották. Elnök meleg sza- in mondott köszönetet az újra nyilvánult mért és miután változta azon programot, szerint a választmány a jövőben is mű- fog, a közgyűlés az elnök zajos éltetésé tt véget ért.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés. Arad szab. kir. város gi iskolaszéke f. évi április hó 26-án azaz tőkön délután 5 órakor a városház eme- tistertermében rendes havi ülését tartja, a t. iskolaszéki tag urak, valamint a

községi iskolai igazgató urak és urhölgynek ez uton is meghivalnak.

A tanácskozás tárgyai: 1. *Jánszky Piroska* és *Somogyi Agoston* községi tanítóknak kérélmé, mely- ben előbbi még két heti, — utóbbi két havi sza- badságidő engedélyezését kéri. 2. Arad szab. kir. város polgármesterének átirata az „egészségi kis kató“ című könyvecskének a községi iskolák ré- szére 100 példányban való beszerzése iránt. 3. A kiküldött bizottságnak javaslata az elemi iskolai igazgatók által élvezett igazgatói átalányoknak a törzsfizetésükhöz való csatolása tárgyában. 4. Az is- kolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról. Kelt Aradon f. évi április hó 23-án *Salacz Gyula* kir. ta- náncs, iskolaszéki elnök.

NAPIREND.

Április 24. Kedd. Róm. kath. naptár: György. — Pro- testáns naptár: György. — Görög-keleti naptár (április 11.): Husvét kedd. — A nap kél 4 óra 40 perczkor, nyug- szik 6 óra 44 perczkor. — A hold kél 1 óra 52 perczkor, nyugszik délután.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 759.1 millimé- ter, délután 2 órakor 755.6 milliméter. — Hőmérsék reg- gel 7 órakor C° + 20.0, délután 2 órakor C° + 14.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 óra- kor N. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 óra- ban Csepegés.

Időjósítás. A központi meteorológiai intézetnek Arad- ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő idő- járás várható: Derült, száraz, hőemelkedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szín- ház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4-5, pénteken délután 4-5 és szombaton délelőtt 11-12 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülterem.

Április 26. Iskolaszéki ülés délután 5 órakor. — Az aradi gazdasági-egylet igazgató-választmányi ülése dél- előtt 9 órakor (Megyeháza.)

Április 29. A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Megyeháza.) — A művé- szeti egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városháza.)

Április 30. Aradmegye évnegyedes közgyűlése dél- előtt 9 órakor.

Május 2. Körállatorvosválasztás Csermón.

Május 5. Körorvosválasztás Eleken.

Május 15. Körorvosválasztás Pécskán.

Május 20. Az aradi és csanádi egyesült vasutak köz- gyűlése délelőtt 11 órakor.

Május 24. Az aradi waggongyári dalkör zászlósen- teléssel egybekötött népünnepélye (Városliget.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

A Magyar vasuti forgalmi részvénytárs- ság vasárnap tartotta meg negyedik rendes közgyűlését. Az igazgatóság és felügyelő-bizott- ság jelentéseinek tudomásul vétele után a köz- gyűlés elhatározta, hogy az idei szelvény 30 koro- nával, illetve az ideiglenes részvények után 22.50 koronával 1900. május hó 1-től fogva a Magyar ipar- és kereskedelmi banknál Budapesten és a Wiener Bankvereinnál Bécsben beváltas- sék. Az igazgatóság javaslatainak megfelelően a rendes tartalékalap javadalmazására 26.560 koro- nát és további 13.440 koronát, végül az oszt- taléktartalék javadalmazására 90.000 koronát fordítanak. *Kotányi* Rezső részvényes indítvá- nyára a közgyűlés köszönetet szavazott az igaz- gatóságnak és első sorban *Urban Adolf* vezér- igazgatónak buzgó és sikeres működéséért. Ezekután megejtették a választást a felügyelő- bizottságba, melynek tagjaivá *Politzer Zsig- mond*, *Orley Kálmán*, *Mikszáth Kálmán*, *Révész Adolf* (Budapest) és *Simon József* urakat újból megválasztották.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi április hó 26-án, csütörtök délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében igazgató- választmányi gyűlést tart a következő tárgy- sorozattal:

1. Elnöki jelentés az egyesület utolsó 3 havi működéséről. 2. A földmivelésügyi m. kir. miniszter leirata. 3. A borászati szakosztály jelentése a terve- zett ipartörvény-reform tárgyában. 4. Javaslát lé- tesítendő központi fogyasztási szövetkezet tárgyá- ban. 5. A szeszkontingens-törvény módosítása. 6. A gabonatözsde új sulyegysége. 7. Új vámtarifánk. 8. A kisjenői járási mezőgazdasági bizottságának ja- vaslata a községi legelők mikénti használata tárgyá- ban. 9. A biharmegyei gazdasági egyesület átirata a szedett sertések vesztégzára tárgyában. 10. Tag- mozgalom. 11. A fegyelmi bizottság 4 tagjának megválasztása. (alapszabály 20 §.) 12. Esetleges in- dítványok.

Budapesti áru és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Délitözsde. Buzakinálat kielévitő, vételkedy kor- láteit. Szilárd irányzat mellett 12,000 métermázsza került forgalomba, meghatározott áron. Egyéb gabonaneműek szilárdan meghatározott. Időjárás derült és meleg.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.84—7.86
Buza májusra	7.88—7.89
Buza októberre	7.98—7.99
Rozs áprilisra	6.85—6.90
Rozs októberre	6.90—6.92
Zab áprilisra	5.06—5.08
Zab októberre	5.40—5.41
Tengeri májusra	5.49—5.50
Tengeri júliusra	5.58—5.59
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.89—7.90
Buza májusra	7.90—7.91
Buza októberre	8.06—8.07
Rozs áprilisra	6.95—6.98
Rozs októberre	6.96—6.97
Zab áprilisra	5.10—5.11
Zab októberre	5.40—5.41
Tengeri májusra	5.50—5.51
Tengeri júliusra	5.60—5.61
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 4 órakor

korona

Osztrák hitelrészvény	736.40
Magyar hitelrészvény	736.50
Leszámítolóbank részvény	493.—
Róna-Murányi vasmű részvény	624.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	642.—
Központi vasút	655.50
Városi villamos vasút részvény	337.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. Köszönjük a szives figyelmeztetést; a jubi- laris ünnepről legközelebb megemlékezünk. Ma már nelyszüke miatt tért nem szoríthatunk.

IDEGENEK ARADON.

— Április 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Harkányi Ede vállal- kozó N.-Kanizsa. — Ruzicka Gusztáv gyáros Prága. — Elgler József utazó Reichenberg. — Stemmer Izidor utazó Bécs. — Mangold Sándor utazó Bécs. — Kárvicz Pal honvédfőhadnagy Szeged. — Rutt- kay Károly huszárezredes Szeged. — Gründ Gyula utazó Budapest. — Fuchs Sándor utazó Budapest. — Offner Sándor kereskedő Kolozsvár. — Deutsch Jenő kereskedő Temesvár. — Fuchs Dezső utazó Budapest. — Weisz Béla utazó Budapest. — Pol- lak Sándor utazó Budapest. — Seiler Miksa utazó Bécs. — Schweiger Henrik birtokos N.-Ralmagy. — Hubay Manó utazó Budapest. — Pünkösdi Ferencz felügyelő Debreczen. — Rosenblum Mark utazó Budapest. — Weigl Henrik utazó Prága. — Kempf- ner Béla utazó Temesvár. — Goldfrum Leopold utazó Budapest. — Török Ignácz kereskedő Oro- sháza. — Trung Arnold utazó Budapest. — Roz- nyovskij Lajos utazó Budapest. — Fleischer Sándor utazó Budapest. — Brück Miksa utazó Budapest. — Fleischer Leo utazó Bécs. — Szalay Károly impresszárió Budapest. — Kunosi Ferencz utazó Budapest. — Fernbach József utazó Hamburg. — Kolben Lajos utazó Brünn. — Besler Róbert gyá- ros Keiserländler. — Schwarz Simon utazó Bécs. — Tuschok Ferencz gyáros Budapest. — Werner Gyula utazó Budapest. — Szalai Miksa utazó Bécs.

Vass szálloda. Sohr Jozsef magánzó Buda- pest. — Schöbel József utazó Bécs. — Friedman Sámuel kereskedő Halmagy. — Ditmár Ferencz utazó Budapest. — Klein Herman utazó Temesvár. — Jankó János magánzó Kecskemét. — Reszert Ferencz téglagyáros Buttyin. — Kron Kálmán ma- gánzó Galsa. — Rajkovits Szerafin lelkész Bezdin. — Dózse Döme magánzó Kóbánya. — Fein Móritz utazó Bécs. — Henni J. kereskedő Uj-Szent-Anna. — Lövinger Mihály kereskedő Gurba.

Központi szálloda. Bárány Ignácz kereskedő Bécs. — Deutsch Aurél kereskedő Bécs. — Rich- ter Ferencz Pepinicz Montpellier. — Andrievics Dá- niel hivatalnok Belgrád. — Berger Miksa birtokos Diószeg. — Csobán György hadnagy Arad. — Phi- lipp Sámuel kereskedő Budapest. — Goldman Adolf utazó Temesvár. — Laki Viktor hivatalnok Buda- post. — Klinger Albert vállalkozó Szeged. — Szabó Istvan albiró Szinyér-Váralja. — Róth Béla kereskedő Soborsin. — Dezsényi Béla min. gazd. intéző Bu- dapest. — Sugár Lajos kereskedő Budapest. — Szabó Lajos utazó Budapest. — Vámos Béla utazó Budapest. — Schwarz Soma utazó Budapest.

CSARNOK.

Soror Angela.

Irta: Erdélyi Nelly.

A „Mi asszonyunk“ zárda kápolnájának harangja megkondul; a délutáni istentisztelet kezdetét hirdeti. A zárda falai közt mélységes csend honol. A hatalmas boltíves folyosók méla csendjét mi sem zavarja. A folyosón végig nyíló ajtók egyikében megjelent a fejedelemlasszony hatalmas alakja. Végighalad a szentek képeivel ékített hosszú folyosón, egy 6-7 évesnek látszó, gyászba öltözött leánykát vezetve karján. — Az utolsó czella ajtajánál megállott.

— Uj kis jövevény érkezett hajlékunkba. Soror Angela — mondá a czella ajtaját benyitva. Nézd e leánykát, szülővárosodból való és én örömet véltem neked okozni, ha különösen figyelmedbe ajánlom. Reád bízom nevelését, édes lányom; tudom, hogy benned bizhatom. Szeresd őt, oktasd a jóra, a nemesre és most vedd oltalmadba védenczedet.

Az ifju nővér, ki a fejedelemlő beléptével emelkedett fel imazsámolyáról, most, midőn a főnöknő bevégzé szavait, feléje sietett s miközben hálás szeretettel ragadta meg jobbját s megcsókolta, baljával a kis leányt karolta át s szólott:

— Köszönöm jóságát Mater Dolores. — igyekszem szives figyelmét meghálálni. Minden erőmmel, legjobb tudomásommal azon leszek, hogy kis védenczem nevelése megelégedésére szolgáljon és hogy lelkét, szívet minden jó és nemes iránt fogékonyá tegyem.

A fejedelemlő áldólag terjeszti ki feléje kezét: „Az ur segítsége legyen veled és áldása kísérje minden munkád“ — mondá az áhitat és szeretet hangján, azután távozott.

Az ifju nővér felegyenesedett. Magas, sugár alak volt; nyulánk természetéhez lágyan simul a komor, fekete nővéröltözék. A fehér homlokkötő és a sűrű fekete selyem fátyol Madonna szép arcára borult. Halvány, finom volt az arca, mély tekintetű, sűrű pillákkal beárnyékolta fekete szemei a lemondás martyrumának egész skáláját látszottak magokba rejteni, fenséges fájdalom és lemondás teljes volt e szende arc, maga a fájdalom personificálása: a lemondás megtestesülése.

Pár percig gondolatokba merülve állott; majd tekintete véletlenül a kis gyászruhás leányra esett, ki egy gyermek ószinte csodálkozásával szegezte reá szép szemeit. Még szemügyre sem vette; milyen bájos szende kis arca van; mily pompás ragyogó aranyos fűrtel és — a szemei . . .

A nővér meghökken . . . Mily csodás tekintetű aczélik szemei vannak; ő ismeri e szemek átható, de viszont átláthatatlan tekintetét; látta már egyszer — valaha régen — igen-igen régen . . . Nem tudja szemeit levenni róla, arca fájdalmasan vonaglik; ezen emlék nagy lelki bánatot látszik okozni!

De hát ki ez a gyermek, kit gyászol, látása miért okoz oly nagy fájdalmat, miért habozik nevét megkérdezni, miért retteg egy szörnyű sejtelen megvalósulásától, miért szoritja remegve szívéhez, majd ajkához olvasójának kis keresztjét, ettől várva erőt, bátorságot, miért? Végre erőt vesz magán.

— Mi a neved, gyermekem — kérdé remegő hangon — és kiért viselsz gyászt már ily fiatalon?

— Mindszenty Margit Magdának hívják — felel a leányka s szomoruan folytatá — jó anyácskám gyászolom.

A nővér karjai heves öleléssel fonódtak a leányka nyaka köré.

— És ki nevezett Magdának, gyermekem? — kérdé lázas izgatottsággal.

— Apuskám nevezett így — viszonzá a kis leány. — Anyám Ghitának szólított. És a leányka tovább csevegett. Szegény, jó kis anyám beteg volt, igen nagyon beteg. — Mig kisebb voltam, télen át a fővárosban laktunk, de azután szegény kis anyám köhögni kezdett, akkor Nápolyba mentünk nagypapához és ott maradtunk . . . oh, mert Nápolyban nincs tél, ott örök tavasz van, mindig süt a nap, nyílik a virág . . . Azt hittem, mind azt hittük, reméltük, hogy itt anyácskám meggyógyul. Apám katona, ő nem lehetett mindig velünk, de

gyakran meglátogatott és oly szomorú volt ő is, mint mi mind . . . A télen anyám egyre erősebben köhögött, én folyton mellette voltam, nem akartam mellőle perczre sem távozni. Oh, hisz úgy szerettem őt, úgy vártam, reméltem, hogy ismét egészséges lesz. De ő napról-napra halványabb, betegesebb lett. — Egy délután egyedül ültem ágyánál, anyácskám magához szoritott; azt mondta, hogy most nagyon szeressem apát, mert . . . ő elmegy . . . el kell hagynia . . . hogy legyen jó gyermek, gondoljak reá. En zokogtam, csókoltam kezeit, arcát; anyácskám megcsókolt . . . szomorúan mondá: „szegény édes leánykám“ és — és — én árva voltam.

A gyermek arcán végigpergett a könnyek. A nővér karjai önkénytelenül szorosabban fonódtak nyaka köré.

— Ne sirj, no ne; nyugodj meg édes gyermekem, suttogá a fülébe szeretettel.

A leányka felszárította könnyeit.

— No nem sirok, nem sirok, mondá. Hisz már van kit szeressek; téged édes Soror Angelám. Ugy érzem, hogy nagyon foglak szeretni. Ugy-e fogsz szeretni te is, ha jó, engedelmes leányka leszek? Ugy-e fogsz szeretni, mint jó kis anyám? És ismét ráemelte csodás szemeit kérően, fájoan!

— Igen, szeretni foglak édes gyermekem; szeretni úgy, mint jó anyád — rebegi halkán, a megindulástól remegő hangon az ifju nővér. Mint anyád, — ismétli fájdalommal — legalább pótolni szeretném, pótolni szeretetemmel — igen: akarom, — ismétli csaknem hevesen, — akarom!

Azután magába tért. Szabad-e neki, a szelidlelkű zárdanővérnek, ilyen gondolatokkal foglalkozni; neki, ki lemondott a külvilág hű örömeiről; ki lelki üdvösségére esküdött, hogy gyarló földi gondolatokat örökre száműz lelkéből! Van-e neki multja? Nincs, szolt a lelkiismeret, csak jövőd.

De mindennél hatalmasabb az emlékezet! Ezt kitépni a lélekből nincs erő, nincs hatalom. És Soror Angela emlékei hatalmában áll — —

Tehát a hét hosszú, önkínzásban oly gazdag év, nem volt képes eltemetni azt a nagy fájdalmat, melyről azt hitte, akarta hinni, hogy elfelejtette. A sors, a végzet kegyetlensége feltámasztja halottaiból a fájdalmat; durva kézzel feltépi a még be nem heggedt, nehéz, fájo sebet.

Hát a hit vigasztaló írja beteg lelkének nem hozott megnyugvást; a vallás csodabalsama nem nyújtott feledést és a mindenhatónak magasztalt orvos, az idő, nem adott vigasztalást? Hiszen az a rejtett seb ott, ott lent, a szíve mélyén, még most is fáj, örökre fáj.

Tehát sejtelve nem csalt, Magdának hívják, az ő nevét viseli.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsínról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsínig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	7.15	Személyvonat reggel	8.46
Vegyesvonat délután	4.16	Vegyesvonat este	7.49
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 179. sz.

Páratlan

Keddon, 1900. évi április hó 24-én:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 11 színben. Irta: Madách Imre. Zeneszerző: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Gábor	Tájkerti B.	2. demagó	Czakó V.
Mihály	Harmath J.	Catulus	László Gy.
Rafael	Turi M.	Cluvia	Rédey Sz.
Lucifer	Gáthi K.	Hippin	Kalocsa I.
Cherub	Harmath J.	Szent Péter	Bács Káro.
Adám	Palágyi L.	Patriárka	Mezei Péter
Eva	Angyal Ilka.	Tanítvány	Hajnal D. ni
Föld szelleme	Czakó V.	Anyá	Bácsnó.
Rabszolga	Erczkövi K.	Sansculotte	Fenyéri M.
Kimon	Harmath J.	72. sz. ember	Boda F.
1. demagó	Andorffy P.	Bábjátékos	Hegyessi

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Lakásváltoztatás.

Dr. Kiss Dávid

ORVOS.

Lakásá

Petőfi-utca 1. szám alá helyezte át.

Rendel d. u. 2—3 óráig

! 1900 !

! Nyári divat

Van szerencsénk a helybeli elők hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy megbizottunk

Philipp Richárd ur

ARADON időzik,

ki remek izlésű különlegességeinket

Foulard, Pongis, Shanghai

Satin Liberty

Menyasszonyi selymek

Pointlisse ruhák

a nyári idény feltűnő udonsága, a legszebb alkalp ruha.

Valódi francia kelmé

az összes létező pastell színek.

Angol kelmék 160 centimét

szélességben (3 méter 1 ruha).

Ugy a Központi szállóba

mint kívánatra a háznál bemutatni fog

Kiváló tisztelettel

Szénásy Gyula

Budapest, IV. Kristóftér 4.

Szénásy, Hoffmann és Társ

IV. Bécsi-utca 4.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy hasított állatoknak és azok nyers húsainak Magyarországon egész területéről Romániába való bevitelétől mindazonáltal báránycsontok, mint levágott állapotban állatok, ha közigazgatási hatóság által kiállított és hatósági állomás által láttaozott egészségügyi igazgatási bizonyítvánnyal igazoltatik, hogy az állatok származási helyének vármegyéjében azok között ragályos betegség, illetve oly ragadós állati betegség nem uralkodik, mely a közegészség által elhuzrozható.

Aradon, 1900. évi április hó 14-én.

Salacz.

kir. tan. polgármester.

—1900. szám.

Hirdetmény.

A természetben teljesítendő utra vonatkozó 545/58/891. sz. bányarendelet 4 szakasza értelmében adót nem fizető iparos cégek és napszámosokra vonatkozó természetbeni utadó kivétési jogot azzal tétetik az adóügyi törvény I-50 számú helyiségében f. 1900. április 17-én kezdődő 15 napos szemeszélre, miszerint azt az érdekeltek betekinthetvén, az esetleges kifogásaikat a közszemeszélre tételeje alatt a polgármesterhez, a határozata ellen pedig a közigazgatási bizottsághoz előterjeszhetik.

Arad, 1900. évi április hó 14.

A városi tanács.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége értékhitelesítő hivatalánál az 1700 évi törvényvel és szabaddal kapcsolatos mértékű hitelesítő állás választás útján betöltendő lévén, azon vizsgázott mérnököket, a kik ezen állást nyerni óhajtják, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1900. május hó 5-ig benyújtsák. Aradon, 1900. évi április hó 9-én.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

—1900. m. g. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a városi polgárokra bocsátandó szarvasmarhák és lovak után eső legeltetési díjak, a folyó évi április hó 23, 24, 25, 26, 27, 28 és 29-ik napjain a városi pénztárba befizetendők.

A díjak befizetésekor a pénzügyi hivatal kiszolgálja a legeltetési jegyeket, a melyekkel a szarvasmarhák és lovak a legelőre bocsátásra kitűzött napokon a legelőkre bocsáthatók.

A legelőre bocsátás idejét főleg az évi május hó 2-ik és 3-ik napjaira tűzzük ki.

Arad szabad kir. város mezőgazdasági bizottságának 1900. évi április hó 20-ik napján tartott üléséről.

Kiadta:

Vannay aljegyző.

VAGYON.

Számadási főzárlat 1899. évről.

TEHER.

	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
1. Vasutépítés:			10525700		1. Társasági tőke:				
2. Vasutkiegészítés és beruházások:	3271217	60			Törzsrészesvények ...	6160000			
" " " tartalékalapból	400000		3671217	60	Elsőbbégi részesvények	6506600			
3. Pénztárak készlete:			59106	92	Leirt és beváltott elsőbbségi részesvények	89100		12755700	
4. Különféle anyagkészletek:			339121	38					
5. Értékpapírok: Alföldi első gazdasági vasut részvényekben			50200		2. Vasutkiegészítésre és beruházásokra alkotott tartalékalap:			400000	
6. Leirt elsőbbségi részesvények:			32900		3. Építésekre fordított üzleti felesleg:			922606	21
7. Biztosíték-értékpapírok:			48589	40	4. Üzleti tartalékalap:			239065	01
8. Nyugdíjalap vagyona:					5. Iparvállalatok értékesíkenesi tartalékalapja:			337450	
Társulati részesvényekben	473800		665532	77	6. Biztosítékek:			48589	40
Ingatlanban	191272	77			7. Nyugdíjbevételek:			774655	94
Társulati élvezeti jegyekben	460		2819	90	8. Különféle segélyalapok vagyona:			2519	90
9. Különféle segélyalapok vagyona:			832928	49	9. Különféle hitelezők:			845866	20
10. Különféle tartozók:			889070	54	10. Nyer- és vesz. számla 1898. évről áthozott tartaléka:	26698	91		
11. Magánvagyon: Iparvállalatok és vasutak, ezek tartozékai, ingatlanok és ingók					11. 1899. évi üzleti felesleg:	763735	43	790434	34
			17117187					17117187	

Arad, 1899. évi december hó 31-én.

Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság:

Purgly János s. k. Vásárhelyi Béla s. k. igazgatók.

A könyvelésért:

Révész Adolf s. k. főfelügyelő.

Jelen számadási főzárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Kohányi Mór s. k.

Varjassy József s. k.

Heinrich Sándor s. k.

elnök.

TARTOZIK.

Üzleti számla 1899. évről.

KÖVETEL.

Kiadások:	frt	kr	frt	kr	Bevételek:	frt	kr	frt	kr
1. Igazgatási szolgálat	147678	02			1. Vasutüzleti bevételek			1798979	93
2. Pályafentartási szolgálat	187185	48							
3. Forgalmi és kereskedelmi szolgálat	203134	17							
4. Villamvilágítás	6013	87							
5. Vontatás és műhely szolgálat	336225	32							
6. Anyag és leltárkezelési szolgálat	1795	09							
7. Közös pályaudvarok üzletvitel	72433	80							
8. Tulajdonkép nem vasutüzemi és rendkívüli kiadások	80778	75	1035244	50					
1899. évi üzleti felesleg			763735	43					
			1798979	93				1798979	93

Arad, 1899. évi december hó 31-én.

Aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság:

Purgly János s. k. Vásárhelyi Béla s. k. igazgatók.

A könyvelésért:

Révész Adolf s. k. főfelügyelő.

Jelen üzleti számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Kohányi Mór s. k.

Varjassy József s. k.

Heinrich Sándor s. k.

elnök.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottságának jelentése

(a napirend 2. pontjához)

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a kereskedelmi törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 38-ik §-a értelmében a társulat ügykezelését a lefolyt 1899. évben több ízben megvizsgáltuk s úgy ennek törvény- és alapszabályszerű helyességéről, a pénztári értékek rendbenlétéről, valamint a könyvvezetőség pontosságáról magunknak mindannyiszor megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1899. évi mérleget, illetőleg számadási főzárlatot és üzleti számlát behatóan megvizsgáltuk és kijelentjük, hogy azok az üzleti könyvekkel és a nekünk előterjesztett leltári kimutatásokkal megegyeznek és úgy a kereskedelmi elveknek, mint a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelnek.

A fentebbiek alapján van szerencsénk az igazgatóságnak az 1899. évi 763,735 frt 43 kr. o. ért. tiszta nyereséget, valamint az 1898. évi tiszta nyereségből fennmaradt és új számlára átvitt 26,698 frt 91 kr. o. ért. összeg hováfordítása tárgyában beterveztett indítványát a t. Közgyűlésnek elfogadás végett ajánlani.

Végre kérjük a t. Közgyűlést, hogy az 1899. üzletétet illetőleg úgy az igazgatóság mint a tisztelettel alólirott bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1900. április hó 21-én.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:

Heinrich Sándor s. k.

Varjassy József s. k.

Kohányi Mór s. k.

elnök.

Okleveles gépész, ki a kovács munkát, valamint a lópatkolást is ala- posan érti, május hó 1-ére keresztetik.

1468 Seidner Bernát (Berzova.)

Hirdetmény.

Folyó évi május 3-ikán d.
e. 10 órakor

a konopi erdészeti irodában
ezen évi

erdélyi epertermése

lesz árverezve.

Kintzig János.

1481

A nő szépség emelésére,
tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírintes ké-
szítmény a .....

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdítő és bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykezéleti állomás vizsgálati bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

1900. évi tavaszi és nyári idényre

valódi brünni szövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak

frt 2.75, 3.70, 4.80 jó	} valódi gyapju szö- vetből.
> 6.— és 6.90 a jobb	
> 7.75 a finom	
> 8.65 a finomabb	
> 10.— a legfinomabb	

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyszintén felöltő szövetek, turista loden, finom Kamm-garn stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléselt közvetlenül a fenti gyári cégnél tegye meg.

1408

Kérjen mindig valódi

Tokaji cognacot

Tokaj város czimerével

(Kigyós kereszt három hegyen)

az Első tokaji cognacgyárból

TOKAJBAN.

Óvakodjék mindenki értéktelen utánzatoktól, melyeken a védjegy hiányzik.

Mindenütt kapható.

Vezérügynökség: LEFKOVITS MÓR • Budapest,
Kerepesi-ut 47. szám alatt.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém b. vevőimnek szives tudomására hozni, hogy

**katona-
és polgári szabó
üzletemet**

Salacz-utcza

Solymos Testvérek urak

házába

helyeztem át.

KOLARITS NÁNDOR

utóda

1462

Záríts Miklós.

1175—1900. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy-szebeni földhitelezet nagy-szebeni cég. továbbá Éles Armin aradi, Graepel Husz budapesti, Simon Tamásé s. á. Bencze Katalin aradi és borosjenői takarékpénztár végrehajtóknak, kiknek csatlakozása czuttal kimondatik, — László Albert borosjenői lakos végrehajtást szenvedő elleni 2340 korona és többrendbeli tokekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék a borosjenői kir. járásbíró területeben fekvő és a Borosjenő községi 107. sz. tlvben A. I. (219., 220. b.) 1103., 2278., 2413. és 2736 hrzi sz. ingatlan 5082 korona; a borosjenői 143. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1703., 2091. hr. számú ingatlan 1052 korona; a borosjenői 180. számú telekjegyzőkönyvben A. I.

(378., 379.) (764., 765.) 1094., 2039., 2315., 2743. hr. számú ingatlanok László Albertet illető egynegyed-résziére 3814 korona; a borosjenői 693. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1060. 2203. 2486 és 2563. hrszámú ingatlan 1816 korona a borosjenői 911. sz. tlvben A. I. 1182., 2296., 2577., 2791., 1190., hr. sz. ingatlan 2268 korona és végre a borosjenői 1062. sz. sz. tlvben A. I. 2739., 1058., 1188., 2559., 232—333., 1664., 1010/a, 1010/b. hrszámú ingatlan 3302 koronában megállapított kikiáltási árban 1900. évi júniushó 25. napján d. e. 10 órakor a járásbíró hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, következő feltételek alatt fog eladatni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánok tartoznak az ingatlan becsárának 107. sz. vagyis 508 kor. 20 fillért, 105 kor. 20 fillért, 381 kor. 40 fillért, 181 kor. 60 fillért, 226 korona 80 fillért és 330 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezése, vel kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 15 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden részletnél a vételár részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-ikán 39425. igazságügy-miniszteri sz. alatt kelt rendeletében előírt módon a buttyini m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró telekkönyvi hatóságánál és Borosjenő, Bokszeg és Sikula község előljárásgainál megtekinthetők.

Kelt Borosjenőn, a kir. járásbíró sz. tkvi hatóságánál 1900. évi február hó 23-án.

1470 Bittó, kir. járásbíró

Jegyzői és anyakönyvi

ügyekben jártas

írnök

Kurtakér (Aradm.)

jegyzői irodájában, havi 30 korona fizetés, mosás és ágyműn kívül teljes ellátás mellett, azonnal

alkalmazást nyerhet.

Lakása az irodában lesz Román nyelv bírása szükséges

1479 Kurtakér község előljárásgai